

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravitelstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.Rekopial se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I. 17.Izhajava dan, izveniš
nedelje in praznike, ob
pol 8. uri popoldne.

Po pošti prejeman:

za
vse leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
štirt : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 30 „

V upravitelstvu prejeman:

za
vse leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
štirt : 6 „ — „
mesec : 1 „ 70 „Šta pošiljanje na dom
28 h na mesec.

Štev. 281.

V Ljubljani, v soboto, 6. decembra 1902.

Letnik XXX.

Plantan je govoril.

Sicer ne moremo vse časti vrednega gosпода predsednika notarske zbornice in poslanca dolenskih mest prištevat pridnim političnim govornikom. Kajti zaman čakajo že mnogo mesecev njegovi volivci, da bi jim pojasnil svojo lastno zadevo, a on se čuti vzvišenega nad takimi insinuacijami. V državnem zboru se je pa oglasil o priliki krošnjarijenja in je pri tem storil dve veliki napaki, kateri kažeta, da našim naprednjakom manjka one politične ravnosti, katera je potrebna za pravo zastopstvo slovenskega naroda.

Prvič je g. Plantan razžalil češke poslance. Kaj je bilo treba pri razpravi o krošnjarstvu udariti po narodni politiki čeških zastopnikov in sicer baš zdaj, ko so Čehi najbolj občutljivi in ko se jim gre za to, da zadenejo nemški hegemoniji in Koerberjevemu ministerstvu smrtni udarec? Zato se je pa zgodilo nekaj novega v avstrijskem parlamentu: Slovence je izzval Cehe, in vstal je Čeh ter liberalne Slovence udaril pozobe, da je zaskelilo! V imenu Čehov je namreč poslanec Formánek izrekel obžalovanje, da se je našel neki slovenski poslanec Plantan, ki je imenoval češko politiko otročjo. In s čeških sedišč so leteli na slovenske liberalce zanižljivi klici: In to je Slovan? Ko je udrihal Formánek po slovenskem zastopniku, so mu Čehi krepko pritrdili. Formánek je nato pojasnoval, da se Čehi bore za svoje pravo, in tak boj je dolžnost vsakega poštenega človeka. G. Plantan je bil tako parjen, da ni nič več odgovoril. Odslej bodo veljali slov. liberalci še manj kot nič, ker jih bodo Čehi imeli naravnost za protislovanski element kar so tudi v resnici.

„Slov. Narod“ je prinesel predčerašnjegovor Plantanov. In sicer je to poročilo faisifikat. »Narod« se ni upal objaviti, kako je govoril Plantan, in kak odgovor je dobil. Značilno za — »inteligenco« !

Druga napaka je bila, da je g. Plantan jasno pred zbornico pokazal duševno

inferiornost liberalnega elementa v socialnih vprašanjih, ko je pozival »svobodomiselnim stranke«, naj nikar ne gredo po kostanj v žrvnico za krščanske socialce! Ali je to kak razlog pri stvari, ki se tiče eksistence mnogoštevilnih ubogih rodbin? Danes, ko stoje krščanski socialci v prvih vrstah socialnih reformatorjev, strašiti s Plantanovim kostanjem, je pač najnesrečnejše orožje v borbi za krošnjarije. Veseli moramo biti, da so se k tej stvari oglasili s slovenske strani — boljši zagovorniki ljudskih potreb.

„Kdo plačuje davek?“

(Odgovor g. Pirca.)

II.

Pa ne gre se samo zato, kedo več plačuje za deželne potrebe, marveč vpoštovati je tudi, kedo v večji meri uživa deželne naprave. Bolnišnica je gotovo najbolj pri rokah stolnemu mestu in večjim krajem, ki ležijo ob železnicah; kmet se bolnišnice izogne, če le more, in njemu je to ložje, ker ima svoje domovje in imetje. Kdo se najlažje poslužuje okrožnih zdravnikov? Ali ne tržani in meščani, ki imajo zdravnika blizu; če potrebuje kmet zdravnika, stane ga hitro 10—12 K in premisli se parkrat, predno ga kliče v hišo. Kedo hodi v deželno gledišče — ali mar kmetovalci?

Pa se mi utegne ugovarjati z osebnim davkom. Res je ta davek vsled velike marljivosti davčnih organov tako narasel, da bo kmalu dosegel svoto vseh direktnih davkov. Pa vkljub temu zelo dvomimo, ali znaša ta davek toliko, kolikor znaša indirektni davek tistih stanov, ki osebne ne plačujejo. Kolika krivica se je tem stanovom godila, dokler ni bilo osebne davka! Če torej sedaj kmet ali delavec gre v trgovino po 1 kg. soli, ali če prižgé kmečki fant svojo „kratko“, in pri tem plača svoj davčni delež, je ta krivica vsaj nekoliko zmanjšana, če premožni sosed ne plača ravno toliko, ampak nekaj več ravno za to, ker je premožen. Če masa ljudstva ne plačuje osebne, pa nadomesti to z indirektnim

davkom, ki nastane velik, ker ga nosijo vsi stanovniki brez izjeme. Sicer pa osebni davek ni deželni davek in v našem vprašanju ne pride v poštev.

Pribiti je treba tudi, da kmetovalci zidajo s a m i šole, cerkve, vzdržujejo ceste itd. Ti stroški lahko sicer zadenejo tudi druge davkoplačevalce, toda meščani imajo svoje srednje šole, razna izobraževališča, katera jim zida in vzdržuje država. Če hoče kmet priskrbeti toliko vzgoje svojemu sinu, da se navadi brati na vaški univerzi, plačati mora vse stroške sam; poleg tega pa kolikor toliko plačuje tudi za višje šole v mestu. Res je, da lahko pošlje tudi kmet svojega sina v „šolo“, pa vemo, s koliko troški je tako šolanje združeno, dočim se meščanski sinovi mnogo lažje povspejo do višje izobrazbe. Skozi trge in mesta vodijo gladke cesarske ceste, katere vzdržuje država; kmet mora svoja občinska pota popravljati sam, in večinoma tudi okrajne ceste; če se pa pelje po državni cesti, mora še vedno plačati mitnino. Tudi bogoslužje oskrbuje v prvi vrsti kmečko in delavsko ljudstvo. To bo pač vsak verjel, da od tistih, katerim so cerkve „znamenja suženosti“, hrami božji ne bodo dobili mnogo podpore. Tudi biro duhovnikom plačuje največ zemljiški posestniki, tako, da so marsikje do cela izključeni drugi stanovi, tudi grajščaki; in še nikoli nismo slišali, da bi Ljubljančani kako biro dajali. Advokati in notarji dobé svojih ekspenzarov plačanih največ od kmeta. To je čisto naravno. Kedo potrebuje zadolžnic, kedo dela prepodajne pogodbe, ženitovanjska pisma, kedo potrebuje sveta v izknjižnih in zamotanih pravnih zadevah? Ali mar profesorji in uradniki?

Kedo plača tudi več kolekov, kakor kmečko ljudstvo, ki ima velikrat opravka pri sodiščih.

Vse to smo naveli v dokaz, da je kmet obložen celo s takimi bremenami, katerih drugi stanovi ne plačujejo. In od tistega milijona direktnih davkov, katere vplača kranjski kmetovalec, se brezdomno vporabi več v korist drugih stanov, kakor pa v korist

kmeta samega; kar on rabi, mora še posebej plačati. Pri vsem tem smo čisto prezrli k r v n i d a v e k , ki zadene najboljše kmečki stan.

Z ozirom na našete okoliščine, je bila pač nepotrebna skrb g. ravnatelja Pirca za druge stanove — on je vendar v prvi vrsti poklican, da zastopa koristi kmeta. Pri vsem tem je lahko pravičen biti proti drugim stanovom — in to mora biti vsak človek — v tem slučaju ni bil niti pravičen kmetovalcu, ker je šel predaleč v ogenj za tiste, katerih interesi se s težnjami kmeta večinoma križajo. To je pač umevno, da trgovec, ki kmetu prodaja in od kmeta kupuje, bo pred vsem skrbel za-se, in ne za kmeta. S tem nikakor ni rečeno, da ne privoščimo pravičnega zaslužka trgovcem in primerne blagostanje. Če bo kmet trden, in če bo kmet imel denar, dobil ga bo tudi trgovec; če bo pa trgovec obogatil, je vprašanje, če bo radi tega kmetom ceneje prodajal.

Če se tudi vsakemu trgovcu dobro ne godi, vendar so večinoma trgovci imoviti, na deželi morda razmeroma še bolj kakor v mestih. Ker so bolj izobraženi, si znajo sami pomagati. Ko se je zadnjič zvišala uradnikom plača, takoj po vrsti so se zvišale cene po trgovinah. Ko je gospodinja kupovala v Ljubljani, in tožila trgovcu, da so cene tako visoke postale, je dobila odgovor: „Res je to! Pri vsakem goldinarju je blago 10 krajc. dražje.“ — Ali so se v jednaki meri zvečale cene kmečkim pridelkom? Trideset let in še čez pomnim nazaj, in maslo ima ves čas en kup, pšenica pa je enkrat ceneja kakor pred 25 leti. Delavci so pa povsod dražji.

Grajščaki si res, kakor kažejo znamenja, ne bodo dosti pomagali, pa tudi ni nobene škode, če stare grajščine razpadejo, da bi le kmetje grajščinska ozemlja v roke dobili. Kjer je dosti grajščin, tam je kmet revež.

Gospod Pirc priporoča slogo med stanov. To je prav! Dvomimo pa zelo, če taka nepremišljena pisava sloga podpira. Tudi isto večno mahanje g. Pirca pa nekih navidezni sovražnikih je skrajno nespametno, da ne rečem, smešno. Sam je nedavno v ob-

LISTEK.

Strah naprednežev.

To je bil dan takrat! Velik, da nikoli facega. Imeniten. Pisali smo takrat leto 1900. Bile so volitve. Tačas so kazali v Postojni na kveder šivane črevlje celemu svetu. Strašno je bilo vse radikalno. Kveder je postal geslo, v katerem so upali zmagati: kveder „klerikalcem“, kveder ministrom, kveder vsem nasprotnikom. Kvedranja ni bilo konca ne kraja.

Toda čas hiti. Banalen izrek sicer to, ali resničen. Čas hiti in od takrat pa do ponedeljka, dné 1. decembra 1902. je dolga doba. Ta dan piše „Slov. Narod“:

„Razmere so dandanes take, da svobodomiselnemu akademiku danes ni mogoče vstopiti v „Slovenijo“, ker mora vsak pri svojem vstopu v to društvo pod častno besedo izjaviti, da je „narodno-radikalnega“ mišljenja. Mislimo, da je nečastno za svobodomiselnega akademika, če se s tako izjavo javno odpove svojemu prepričanju. Proč s takim neakademичnim cincanjem, bodimo odločni po vzgledu naših naprednih voditeljev in ustanovimo si lastno društvo, v ka-

terem bo združeno vse slovensko svobodomiselnost! Pomisleki nekaterih „previdežev“, ki pravijo, da bi društvo ne moglo obstajati, niso opravičeni; zakaj nas svobodomiselnih akademikov je krog 70 po številu, dočim je bilo klerikalnih dijakov, ko so si pred leti ustanovili svoje društvo „Danico“, komaj 20. In tistim javkajočim filozofom, ki tarnajo, kaj bo s slovenskim narodom, če bo še tretje društvo, povejmo odločno, da, če so si klerikalci smeli ustanoviti svoje društvo, si svobodomiselnost dajaštvo z isto pravico sme ustanoviti svoje duševno ognjišče, zlasti, ker nam ni mogoče bivati z „narodnimi radikalci“ v „Sloveniji“. Mislimo, da bi bilo gotovo boljše, če se akademiki zbirajo v kakem društvu, kakor če se potikajo po kavarnah. Govorili smo resno in objektivno! Upajmo, da bodo sledila tem besedam tudi dejanja!“

Narodno-radikalni torej ne, samo svobodomiselnosti! Kvedra videti več ni. Da ga pa videti ni več, temu ni kriv morda ptuji meč, krivo je temu vse kaj drugega.

„Edinost“ preti, da napravi „kotiček za Neslovence“, radovedni smo, ali postavi v ta kotiček tudi liberalce. Seveda „Neslovenci“ so samo „brezdomovski klerikalci“, naprednjaštvo ima še na kveder šivane črevlje,

ali zaradi ravno sedaj sploh in posebno za naprednjaštvo zelo slabega vremena obulo je čeznje galoše, prave ruske galoše tvrde Provodnik. Ali ni to slovansko! Kaj hočete torej? Ko blata ne bode, pokaže se zopet kveder. Seveda za časa volitev. Narodno, celo narodno-radikalno, naka, to ni za svobodomiselnost. Posebno ne sedaj, ko je tako politično vreme, da se človek lahko prehladi, ako ni zelo previden. Politična tla so gladka tla, in čestokrat nastane v politiki žled. Takrat so copate najboljše obušalo. V škornjih drči. Tiste glasovite na kveder šivane napredne škornje naj postavijo v muzej. Ali bojimo se, da jih nikjer ne bodejo mogli najti, kajti v Postojni so govorili o njih, pokazal jih do danes še nihče ni.

Pričakujemo, da bode „Slov. Narod“ nasvetoval sledečo prošnjo za spremembo imena:

Visoka deželna vlada!

Neznosno je breme, koje moram nositi: Ime, ki so mi je dali pri rojstvu, tlači me nepopisno. S samimi plemenitimi občujem, in prav sramovati se moram svojega tako plebejskega imena. Res, da ne kažem svojega imena, in da iz mojnih dejanj nihče ne bi mogel sklepati na moje ime, ali vendar pišem se tako in to mi je neprijetno. Mislimi

si moram, da se moji prijatelji, kedar so med sabo, malo ponorčujejo iz mojega imena. To ni prijetno.

Kako lepo bi se glasilo: „Svobodomiselnost“. To bi bilo ime! Nihče bi mi ne mogel očitati kakih narodnih teženj. Sicer naj le kedo poskusi, mi jih sedaj dokazati; ali ime je ime. Neprijetno doni v ušesih mojih prijateljev, in to me boli. Tudi po imenu naj bo vsak vreden družbe, v kateri občuje.

Prosim torej, da se mi spremeni ime v „Svobodomiselnost“.

Narodno naprednjaštvo.

Tako prošnjo pričakujemo, da bode priporočal „Slov. Narod“, ker ga že sedaj izraz „narodno“ tako bode. Seveda premeniti bode moral, ako hoče biti dosleden, tudi svoje ime, kajti „slovenski“ in „narod“, to je preveč. Naj se imenuje kar kratko „Svobodomislec“. Z reformami treba, kakor znano, najprej pričeti pri sebi. Beseda „narodno“ bode potem izgnila iz naprednega besednjaka. Kar je pa naprednih pesnikov, spravijo naj se hitro na delo, da spremenijo besedilo tako nazadnjaškim pesnim, kakoršne so „Naprej zastava Slave“, ali „Hej Slovane“, ali pa „Slovenec sem“. Zakaj naj bi ostale besede, kjer ni tistega, kar pomenjajo.

širnem spisu priznal, da je veliko dela v deželi. Tudi je to gola resnica. Zato pa nam mora biti dobro došel vsak resen delavec za blagor in napredek kmečkega ljudstva. Morda o tem več — drugi pot.

Ud kmetijske družbe.

Nemški predlogi.

Dunaj, 5. grudna.

Narodnostne meje.

Sinoči je bilo delo dovršeno in danes je na ogled radovednemu občinstvu. Ne Nemci ne Čehi niso veseli božičnega darila. Na prvi pogled je jasno, da so se Nemci s Češkega le neradi odločili za malenkostno koncesijo češkemu jeziku. In še ta koncesija je ograjena z živim plotom robidovja v obliki raznih pogojev.

Kaj ponujajo Nemci? Češka dežela naj se razdeli, kakor sem že poročal, v okrožja, ki naj bi se ujemale z jezikovnimi mejami. V to svrhu naj se v prvi vrsti sodni okraji uravnajo po jezikovnih mejah. Teh bi bilo 133 čeških, 94 nemaških in 6 mešanih. Ti sodni okraji bi se porazdelili na 58 čeških okrajnih glavarstev, 41 nemaških in 4 mešana.

To je že dr. pl. Kürber predlagal v svojem jezikovnem načrtu z dne 8. maja 1900. Iz teh po narodnosti ločenih okrajnih glavarstev naj bi se ustanovila okrožja, čisto češka, čisto nemaška in mešana. V mešanih okrajih bi morala narodna manjšina imeti vse svoje jezikovne pravice v državnih in avtonomnih uradih. Vsporedno z upravo bi se morala ustanoviti, oziroma uravnati okrožna sodišča. Ta nova upravna okrožja bi prevzela nekatere posle okrajnih glavarstev in ces. namestništva, tako da bi bilo glede nekaterih agend okrajno glavarstvo prva in ces. namestništvo tretja ali zadnja upravna instanca.

Načeloma bi smeli uradi sprejemati vloge samo v jeziku dotičnega okrožja, toda Nemci predlagajo, da morajo vsi uradi po vsem Češkem sprejemati tudi vloge v obeh deželnih jezikih.

To je baje vlada od Nemcev odločno zahtevala. Sicer pa to ni nič novega, ker je bil že Strehmayr s svojo naredbo to zaukazal. Razloček je le ta, da sedaj Nemci ne priznavajo dolžnosti, da bi se tudi vsa obravnava morala vršiti v drugem jeziku.

Vseh teh pomislekov bi ne bilo, ko bi bil vsak uradnik obvezan, da je zmožen obeh deželnih jezikov.

Jezikovno vprašanje.

Nemci dalje naglašajo, da še niso popustili od nemškega državnega jezika. Tega naravnost sedaj ne zahtevajo, temveč le po ovinkih.

Notranji uradni jezik je v najožji zvezi z državnim jezikom. Češki notranji uradni jezik naj se dovoli le »zaradi najenostavnejše uprave«, in vsi slučajni morajo se takrativno naštetiti. V vseh drugih slučajih ostane izključno le nemščina v veljavi.

Ta druga točka mora ohladiti tudi one češke kroge, ki bi zaradi ljubelega miru radi segli Nemcem v roke. Torej ne iz ljubezni do ravnopravnosti obeh deželnih jezikov, marveč da bo uradovanje jednostavnije, hočejo Nemci milostno dovoliti za gotove slučaje v čeških okrajih češki notranji uradni jezik.

Uradniško vprašanje.

Nemški poslanci zahtevajo, da se uradniški status razdeli v nemški in češki, in sicer po narodnem prepričanju. Ni dovolj, da je uradnik zmožen jezika v dotičnem okraju, ampak se mora javno priznavati k nemški ali češki narodnosti.

V Pragi pa in predmestjih ter v mešanih krajih sta v veljavi oboje jezika. Za narodno manjšino v okrajih druge narodnosti mora pri vsakem sodišču in uradu biti nameščen uradnik, ki je v besedi in pisavi zmožen jezika manjšine. Za vloge v drugem jeziku v čistih okrajih mora okrožna vlada ali okrožno sodišče preskrbeti prevod.

Druga vprašanja.

Vsa druga vprašanja, ki naj se pozneje rešijo, nemški poslanci le naštevajo. To so: žole za narodne manjšine, jezikovna razdelitev trgovskih in obrtnih zbornic, volivna re-

forma in kurije. V prvi vrsti naj drž. zbor sklene zakon glede okrožij, češki dež. zbor pa okrožna zastopstva in narodne meje. Oba zakona bi smela isti čas stopiti v veljavo.

Političen namen.

Kar pa daje pečat vsem spravnim predlogom, to je k o n e c, ki pravi: »Trebaja najti podlogo za pogajanja, ki naj vstvari politične razmere za konečno rešitev starih vprašanj. V prvi vrsti je treba novega, stalnega pravnega reda, ki se naslanja na samostojni delokrog obeh narodnostij, ki omogočuje obeh prosti razvoj. Mi torej nimamo namena, da pride ta ali druga vladna predloga v zbornici na dnevni red, ampak da se ustvari premije mej Čehi in Nemci in naredi prostor za življenjska vprašanja države. Pogajanja pa morejo le tedaj imeti vspeh, ako more parlament delati in mu vlada predložiti ona velika gospodarska vprašanja, ki so za državo in produktivne stanove največje važnosti.«

Torej Nemci hočejo rešiti parlament in ustavo, češko-nemaška sprava je le postranska stvar. Iz tega je razvidno, kar sem že naglašal, da so le češki nujni predlogi otajali »ledena srca«.

Češki glas.

V tem smislu tudi piše odlični češki poslanec v praškem tedniku »Přehled«: Sedanja parlamentarna situacija je zavožena. Kriva je na eni strani kratkovidnost vlade, na drugi strani merodajne nemške stranke. Konecme prejšnjega zasedanja je vlada upala, da češki poslanci ne bodo onemogočili parlamentarnega dela, četudi ostanejo na strogo opozicijskem stališču. Bržčas so se zanašali (vlada in Nemci) na slabe gospodarske razmere. Znano je namreč, da prejšnje zasedanje ni bilo samo zato mirno, ker je vlada v državnem proračunu vstregla ne katerim češkimi zahtevam, ampak tudi zato, ker so češki in nemški gospodarski krogi pričakovali pomoči od države, v kolikor je mogoče. Ker pa gospodarska depresija še vedno traja, je morda vlada upala, da bode to preprečilo češko obstrukcijo. Nemške stranke pa so računale, da si bode stranka, ki ovira delo v parlamentu, nakopala nevoljo drugih strank in da bode tako osamljena opustila obstrukcijo. Tako si moremo tudi tolmačiti, zakaj so posamezni nemški poslanci (Prade) pred svojimi volivci s takim preziranjem govorili o čeških zahtevah. Ravno to pa je češke poslance prisililo do ostrije opozicije, ki sta jo ob počitnicah napovedala dr. Pacak in dr. Stranský. Seveda tedaj poslanci še niso mislili na obstrukcijo, tudi tega izraza niso rabili, ker so si hoteli obvarovati proste roke.

Toda zgodilo se je, da vlada ni predložila nagodbe z Ogrsko; dalje je dr. pl. Kürber v oktobru predložil take jezikovne ponudbe glede notranjega češkega jezika, da bi na stran potisnile celo težko pribrojene Strehmayerjeve naredbe. Tudi oblika, v kateri je vlada objavila svoja »jezikovna načela«, je morala žaliti Čeha. Akoravno so češki poslanci najhujši boj napovedali avstrogrski nagodbi, vendar so objavljene vladne namere in pa odurni nastop nemških strank tako vplivali na češke poslance in vsa češko javnost, da so češke stranke morale boj začeti na drugem polju. Češke stranke se niso razcepile, kakor je upala vlada, marveč so se še tesneje združile in sklenile znani kompromis glede novih volitev.

Situacija je sedaj jasna. One nemške stranke, ki žele delo v parlamentu, so morale iskati potov, ki bi vodili preko mrtve točke. Upenje nemških strank, da bi nevolja ostalih strank onemogočila češko obstrukcijo, se ni izpolnilo. Ravno te stranke, na katere so se Nemci zanašali, so takoj uvidele, da bi vsak pritisek na češke poslance le še poslabšal razmere v zbornici. Navzlic raznim trditvam na levici je stvar ta, da nemške stranke prepuščajo Nemcem sklep za rešitev parlamentarne krize, ker so ravno Nemci s svojo nespravljivostjo poostriili razmere. To tudi čutijo nemške stranke, zato iščejo podlage za nova pagajanja s Čehi.

Predlagajo reformo uprave, kar naj se zgodi z ustanovitvijo okrožij. Ta misel ni nova. To misel sta že sprožila dr. Matuš in mej Nemci dr. Plener. Danes ni še mogoče soditi, kaj odgovore Čehi na nemške pred-

loge, ker je treba treznega premisleka. Ni brez pomena, da so »Narodni Listy« že pred objavo nemških predlogov pisali proti njim. Ali je to dobro znamenje, o tem ne govorimo. Gotovo pa je, da dogodki v nemškem državnem zboru ne ostanejo brez vpliva na daljni razvoj avstrijskih razmer. Ako Nemčija še to leto odpove trgovinsko in carinsko pogodbo, potem stoji avstrijska vlada pred jako veliko nalogo. To nalogo more vlada le tedaj rešiti, ako prisili nemške stranke, katerim je največ na trgovinskih pogodbah, da pokažejo večjo prijenljivost glede češkega vprašanja.

Elini izhod iz zavožene situacije je, ako nemške stranke vendar enkrat opuste odločno negacijo nasproti češkim zahtevam.

Vseslovanska, umetniško-obrtna razstava v S. Peterburgu leta 1904.

(Izvešek iz načrta in protokola odborove seje 23. maja 1902.)

I. Z Najvišjim dovoljenjem carjevim pod pokroviteljstvom kneza Aleksandra Mihajloviča priredi »Slavjansko Blagotvorniteljno Obsčestvo« v Peterburgu, ob udeležbi društva ruske obrti in trgovine »Sodejestvie« vseslovansko umetniško-obrtno razstavo v Peterburgu leta 1904.

II. Razstava ima namen, da se s skupnim sodelovanjem ustanovijo neposredne zveze za izmenj ruskih izdelkov s sorodnimi jim prebivalci drugih dežel.

Da se to doseže, skrbi odbor razstave mej drugim za organizacijo v slovanskih deželah pomožnih odborov za razstavo, kateri prevzamejo trud za povabilo udeležencev pri razstavi, za zbirko predmetov, njih pošiljatev, uredbo na razstavi itd.

III. Razstava ima podati jasni pogled na sedanje bistvo, plemenske posebnosti in gospodarski položaj vseh slovanskih narodov, na prirodne izdelke njih dežel, na njihove obrti in rokodelstva, umetnost ter ima tudi služiti kot posredovalka in mesto seznanjanja z dotičnimi izdelovalci in izdelki v Rusiji.

IV. Darovani in pridobljeni predmeti na razstavi bodo služili v osnivanje stalnega vseslovanskega muzeja v Rusiji.

V. Vse slovanske naselbine, bodisi evropske, bodisi živče v drugih deželah sveta se vabijo, da se udeležijo vseslovanske razstave s svojimi izdelki, pisateljskimi deli, statističnimi izvešji o deželah, v katerih prebivajo, o njihovem gospodarskem položaju, obrtu, njih umetnosti in izdelkih.

VI. Priredbo razstave in vse njene predmete ima v rokah odbor, kateri za bližje razredbe, tikajoče se razstave, voli glavnega komisarja razstave.

VII. Častnega predsednika razstave je volil odbor s soglasjem razstave tovariša ministra financ tajnega svetnika Vladimira Ivanoviča Kovalevskega.

Pravila za udeležence.

1. Vseslovanska umetniško-obrtna razstava se otvori v S. Peterburgu leta 1904, in bode trajala 3-4 mesece. Dan otvoritve in rok pošiljatev za predmete v Peterburg se posebe naznani.

2. K udeležbi na razstavi se dopuščajo vsi izdelki in prirodni pridelki dežela vseh slovanskih narodov; cseba, živče v Rusiji, in želeče udeležiti se razstave, morajo stopiti v sporazum z glavnim komisarjem razstave.

3. Za prostor razstavljenih predmetov na razstavi se nič ne plača.

4. Stroški za poslano predmete padejo na udeležence, za to pa bodo v kratkem času za prevažanje po ruskih železnih cestah objavljene olajšave.

5. Pošiljatev se naslovljajo v Peterburg na glavnega komisarja vseslovanske razstave ali jih pa udeleženci dostavljajo neposredno.

6. Praj nego se odpošljejo stvari, se mora po pošti poslati podrobni popis predmetov, kateri se nahajo v vsakem zaboju, na ravno ta naslov v dveh eksemplarjih.

7. Vse carinske formalnosti, ako se predmeti pošljejo na naslov glavnega komisarja razstave, se vrše na mestu razstave.

8. Odbor skrbi najstrožje za ohranitev predmetov na razstavi.

9. Razstavljeni predmeti se morejo prodajati na razstavi; pri tem se vzame od prodane stvari 5 do 10% kupnine v korist razstave. Pogoji za prodajo bodo olajšani; prodane stvari se morejo nadomestiti z ravno takimi, v nasprotnem slučaju pa se dovoli odvesti stvari z razstave do njenega zaključka.

10. Razstavne omare in druge razstavljene hišne oprave gredo na račun udeležencev razstave; izvete so preproste priprave, katere se vzamejo na račun razstavnega odbora.

11. Udeležencem razstave je dovoljeno postaviti na razgled stvari, ki so vredne razstave.

12. Vsi predmeti se bodo po želji udeležencev postavili po pravilih, potrjenih po ministru financ, pod posebno oceno izvedencev, povabljenih za to po svedokih iz vseh slovanskih narodov, in najboljši predmeti dobe pohvalne dekrete.

13. Za udeležence, kateri se žele udeležiti razstave osebno, poskrbi odbor po ceni stanovanje in hrano.

Za predsednika: član razstavnega odbora,

A. Vasiljev.

Glavni komisar razstave,

K. Nikolajevskij.

Želi se pridobiti za razstavo posebno take stvari, katere so sposobne za trgovino, n. pr.: a) raznovrste tkanine (iz volne, lanu, žameta, preproge, trakove, sukno i. dr.), b) šivanja, čipke (spice), in šitke v zlatu. c) Drobne izdelke iz lesa, tudi hišno opravo. d) Izdelki iz kovine, tudi orožje in juvelirske stvari. e) Izdelki iz usnja. f) Keramične izdelke, kakor poroclan, glino, steklo, kristal. g) Muzikalne instrumente. h) Igrače. i) Slike, umetniške izdelke. k) Razne drobne izdelke. l) Prirodne pridelke, posebno take, na katere se more računati, da pridejo v promet, n. pr. koristne tvarine, izkopane iz zemlje, uzorca lesa, sposobnega za industrijo; kar se tiče surovih in polusurovih tvarin, bi se moglo poslati sledeče: volna, lasje, kože, masti in olje, tobak, vino i. dr. Vsi tukaj naštetih predmeti ne izključujejo drugih predmetov, kateri bi bili sposobni in koristni za razstavo. Želi se tudi razum tega, da pridejo na razstavo etnografske in zgodovinsko-arheološke zbirke raznih slovanskih narodov, kakor tudi zbirke raznih literarnih del in materijalov. Odbor želi te stvari dobiti kmalu, da bi one, katere spozna za vredne, dal prevesti v rusčino popolnoma ali pa le v izveščku.

Pisma sprejema odbor tudi v slovenskem jeziku.

Čehi odklanjajo nemške upravne predloge.

Parlamentarna komisija češkega kluba je izdala naslednji komunikacij: »Parlamentarna komisija je imela včeraj dopoldne sejo, v kateri je bil razgovor o elaboratu nemških poslancev iz Češke. Iz nazorov, ki so jih govorniki razvijali pri konferenci, sledi, da smatrajo češki poslanci predložena načela nemških strank za nesprejemljiva. Parlamentarna komisija je sklenila predlagati v popoludanski seji zastopnikov vseh čeških strank, da se izdela nov elaborat, ki naj služi za podlogo rešitve vseh spornih vprašanj mej Čehi in Nemci v deželah češke krona. — Pri skupnem posvetu včeraj popoldne ob dveh je bil ta predlog sprejet, obenem so pa češki agrarci in narodni socialisti kot odgovor na nemške predloge oddali še naslednjo izjavo: »Poslanci obeh skupin odklanjajo vsako razpravo o predlogih nemških strank in smatrajo vsak poskus na tej podlagi za dekadenco državnopravne, narodne, in politične zavesti zastopnikov češkega naroda v državnem zboru. Obenem izjavljajo, da bodo skupno z ostalimi češkimi strankami sostavili spomenico čeških zahtev.«

Položaj je torej tak, da se vrše pogajanja na podlagi obeh elaboratov v spravi konferenci, ki jo skliče bržkone Kürber sam. To delo pa ne bo tako zgodaj završeno, da bi bilo mogoče še pred Božičem rešiti budgetni provizorij.

Ruski glas o razmerah v avstrijskem parlamentu.

Zanimiva je sodba ruskega lista »Pet. Ved.« o sedanjem položaju v avstrijskem parlamentu. Imenovani ruski list piše mej drugim: Načrt dr. Kürberja je sedaj vsakemu znan. Ako parlament do 31. decembra ne reši budgetnega provizorija, poseže kabinet po § 14. Potem skliče iznova parlament ter mu predloži nov važen načrt. Če parlament zopet ne bo hotel delati, bo zasedanje zopet odgodeno in paragraf 14 stopi zopet v veljavo. To se tako dolgo nadaljuje, dokler se ne zlomi odpor parlament. strank ali pa kabinet sam ne pade. Iz tega sledi, da je zasilni paragraf mnogo močnejši nego parlament in da temu vlada lahko narekuje svojo voljo. To je žalostna usoda parlamenta, kakoršne ne poznajo v nobeni drugi državi. Povsodi gre v takem slučaju kabinet in se umakne drugemu, ako se njegove želje in zahteve ne strinjajo z nazori parlamentarnih strank. V Avstriji pa vlada ostane in gre parlament. — Tako ruska sodba-

Pomisli pa seveda treba, da ni nikjer tako izrednih parlamentarnih razmer, kot v Avstriji, in da torej izredne razmere zahtevajo tudi izredne sredstva.

Praški občinski zastop in politika.

Gotovim mladočeskim krogom je silno neljubo, da imajo v tem zastopu Staročehi v zvezi z onimi Mladčehi, ki jim je mar za pozitivno delo, znatno večino in torej odločujejo v vseh vprašanjih. To stvarno in obče koristno delo jim ni všeč, in ker ne morejo drugega najti, očitajo večini, da se ne mara pečati s politikom. Pravijo namreč, da je dolžnost občinskih zastopov, da v narodnih in političkih zadevah dvignejo svoj glas. No, o praškem obč. svetu se pač ne more trditi, da ne bi v slučaju potrebe posegel tudi v politiko, čeprav mu je v prvi vrsti pred očmi komunalna potreba. Seveda, če bi se zastop bolj bavil s politiko, bi tem krogom tudi ne bilo povolji, ker jim ni ne za politiko in ne za občinske koristi, ampak le za to, da se čim prej izbačejo iz obč. hiše. vsi Staročehi in sami pridejo vanjo.

Odpoved italijanske trgovinske pogodbe.

Javili smo že, da je odpoved obstoječe trgovinske pogodbe z Italijo od naše strani gotova stvar. Te vesti v Italiji niso posebno veseli, vendar pa v javnosti tega nočejo pokazati. O vtisku, ki ga je napravila na italijanske vedivne kroge, dčhsja iz Rima nastopno poročilo: Vprašanje o odpovedi pogodbe daje mnogo posla vladi in vsem prizadetim krogom. Vendar izjavlja minister Prinetti, da se bo že našla pot za sporazumljenje mej čema državama ter ne bota opustili splošnih načel, na katerih je osnovana sedanja pogodba. Italijanska vlada ups, da se avstro-ogrski vodivni krogi ne bodo udali strastnim krikom proti vinski carinski klavzuli, ribarskemu in broderskemu dogovoru, ter zmerno nastopali. Ravno valed tega se Italiji neumestno zdi, da bi pretila posebno Ogrom z bojno carino na konje, les in pivo. V Rimu so prepričani, da bo avstr.-ogrska vlada podpisala odpoved le težkega srca in gotovo ne z namenom, da bi se odpovedala negodbeni politiki ter politički zvezi postavila vzporedno gospodarski boj. Italijanska vlada je nasprotno prepričana o spravoljubivosti zavezne vlade in brez skrbi pričakuje bližnjih dogodkov. — Isto mnenje prevladuje po tem viru tudi v poslaniških krogih italijanskih. — Iz vseh teh vladnih izjav je razvidno, kako silno je iznenadila Italijane vest o odpovedi trgovinske pogodbe, ki jim je donajala ogromnih koristi. Z navednimi izjavami pa kažejo pritiskati na avstrijsko javnost ter Koerberja in Szella prisiliti, da jim priznata dosedanje ugodnosti.

Reforme v Makedoniji.

Energični skupni korak avstro-ogrske in ruske diplomacije v zadevi reform za Makedonijo je imel vsaj na videz povoljen uspeh. Sultan se je udal ter izdal celo vrsto odredb za pobujanje v evropski Turčiji, ki bi, če se res in vesno izvedo, dokaj pripomogle k pomirjenju razburjenih elementov v Turčiji in omejile uporno gibanje bolgarskih vataških čet. Toda vsakdo vé, koliko vrednosti je pripisovati reformam turškega sultana ter njegovim obljubam. Sultan si menda vedno misli: obljubiti in dati je preveč. Že to je silno sumljivo, da se je sultan tako naglo udal. Res sta poslanika baron Calice ter sinovjev že več mesecev pripravljala pot ter imela razne konference s sultanovo vlado, o rešenem nastopu pa ni bilo čuti do najnovjših dni. Šele pred par dnevi nam je sporočil brzojav, da sta imenovana poslanika odločno zahtevala reform za Makedonijo. Nju nastop je imel vspeh, ker čificalno se objavljajo reforme naslednje vsebine: Orožništvo obstoji iz mohamedancev in kristjanov, prednost imajo dozuleni vojaki. Solstvo se dvigne na vsi črti. Vsak kraj z nad 50 hišami mora dobiti šolo. Število sodišč se pomnoži in odpravi sedanje načelo volitve sodnih uradnikov. Imenovati jih mora pravosodni minister in sicer v enakem razmerju kristijane in mohamedane. Sodišča morajo poslovati povsem nepristransko brez vsakega zuna

njega vpliva. Nadaljnje naredbe se tičejo poljedelstva, industrije in javnih stavb. Vse morajo nadzorovati valiji, potem pa generalni guvernerji, vse pa nadzoruje novoimenovani generalni nadzornik, ki so mu pridruženi civilni in vojaški funkcionarji, in ki mu je naročeno: kontrolirati izvedbo teh odredb, sporočiti valijem in vladi o neizvedenih odredbah, nadzorovati upravno in finančno službo in predlagati potrebna izboljšanja; konkretno v sporazumu z valiji odstavljati in nameščati uradnike, voditi preiskave in staviti glede novih imenovanj potrebne nasvete sultanovi vladi. — To so v glavnem vse reforme. Na prvi hip sicer ne napovedujejo kdove kakih ugodnih izprememb, toda večaki trdijo, da bi bilo z njimi dokaj pomagano, ko bi se res izvedle.

NOVA ZVEZA FRANCOŠKIH FRAMASONOV.

Sedanja gonja Combesove vlade se zdi francoskim framasonom še vse preveč mila in vsa vladna akcija proti klerikalcem prepočasna. Framasonski vodje bi najraje videli, da se Francija na mah očisti vseh »klerikalcev«. V to svrhu so si izumili novo sredstvo. Na čelu novi akciji je pariški framasonski list »La Lanterne«. Ljudje okolu tega lista so osnovali novo zvezo, nazvano »Les Lanterniers«, ki naj bi po svojih poizvedbah v vseh večjih krajih raztezala svoje delovanje po vsej Franciji. Nje člani prevzemo z nastopom v zvezo naslednje naloge: poizvedovati o slučajih »klerikalnega nasilja« ter jih obelodanjati, pojasniti v javnosti naklonjenost gotovih uradnikov napram »klerikalcem«, pobijati »klerikalizem« v sodniškem stanu, armadi, šoli in javni upravi. Boj proti »klerikalizmu« bodo vodili lanternisti z vsimi mogočimi sredstvi ter tvorili na ta način nekako »patriotičko ligo« proti notranjemu sovražniku«. Jasno je, da smejo ti najnovejši francoski »patriotci« računati na vsestransko pomoč Combesove vlade, ker jej bodo s tem izredno mnogo pripomogli pri izvedbi znanega programa. Postale bodo kreature v novi zvezi pred vsem Combesovi vohuni in denuncianti, njih list pa odlagališče za najpodejše laži in obrekovanja. Kajpada se ne morejo preveč veseliti končne nega vspeha.

Poraz Italijanske vlade.

Zanardellijeva vlada je zbornici predložila načrt zakona o ločitvi zakonske zveze, toda takoj prve dni je doživela z njim obduten poraz. Po glavni razpravi je namreč italijanska zbornica izvolila poseben ošek devetih članov, izmej katerih so pa le trije za načrt, pet pa je odločnih nasprotnikov proti načrtu. Umevno je, da predloži tak ošek zbornici negativno poročilo. Seveda s tem še ni rečeno, da je načrt v zbornici že a priori zavržen, ker se posebno v italijanskem parlamentu večkrat pripeti, da obveljajo odsekovim nasvetem nasprotni predlogi, toda pravilo to tudi v Italiji ni. Predvsem imajo pa v italijanski zbornici to navado, da ošeki nepovoljnih poročil po več mesecev ne sporoče plenumu, in to se bržkone zgodi tudi v tem slučaju. Vsekako, pravi neki rimski dopisnik, smemo biti zagotovljeni, da se parlament v tekočem zasedanju ne bo pečal s tem načrtom, v oktobru prihodnjega leta so pa itak nove volitve. Tedaj je pa poraz Zanardellijev zagotovljen.

Dogodki v nemškem državnem zboru.

Najnovejši dogodki v nemškem državnem zboru so povsem enaki onim v avstrijskem parlamentu ob času najsilnejše levičarske obstrukcije in gotovi krogi, ki so pred nedavnim z velikim radostjo javljali v svet, da je carinski tarif zagotovljen, so jeli že sami dvajati nad uredničenjem te napovedbe. Ni še dolgo temu, ko so se razni govorniki v berolinski zbornici zgražali nad razmerami v dunajskem državnem zboru, sedaj so pa sami dospeli do prepričanja, da v Nemčiji ne vladajo prav nič boljše razmere. Večina, centrum in konservativci, sicer po številu in izbornih govornikih daleko prekašajo stranko obstrukcionista, toda za rogovanje jih je kmalu dovolj in se škandalozni dogodki lahko ponavljajo še več tednov, če se večini ne posreči, da dospje

do sredstev, s katerimi bi se onemogočila obstrukcija. Eno tako sredstvo pripravlja sedaj večina s predlogom, naj se določi za vsakega govornika le pet minut časa in naj predsednik sam določa število govornikov. Poslednja določba bi sicer nasprotovala običajem v parlamentih kulturnih držav, a ni dvoma, da bi obveljala, ker izredne razmere zahtevajo izrednih sredstev. Vse stranke večinoma so v tem edine, da treba izvojevati boj za carinski tarif in napraviti red v zbornici. Predsedstvo s svoje strani pa obljublja, da vztraja na svojem mestu, naj pride kakoli. Prihodnji teden pride v tem oziru do odločitve, če tudi trajajo seje, kakor zadnja, do polnoči.

Iz brzojavk.

Nagodbena pogajanja se prično jutri na Dunaju. Szell s tovariši dospje že danes iz Budimpešte. — Vladni opomin parlamentarnim strankam. »Fremdenblatt« piše: Če se odtrga še ta spravna nit, se s tem odtrga tudi življenjska nit parlamenta. Gre se za več, nego le za notranji mir. Sedaj je zadnji čas in ni več nobenega odloga. — Liga proti dvoboju za Avstrijo se je konstituirala. Predsednik jej je grof Thun Hohenstein, podpredsednika pa Bilinski in Chlumecky. — Kongres italijanskih socialistov se vrši jutri in pojutršnjim v Tridentu. — Ministerska kriza v Španiji. Sodi se, da se bo Silvel posrečilo sestaviti konservativni kabinet. — Trimilijone podpisov v 177 velikih zvezkih doposljejo italijanski katoliki kot protest proti načrtu o ločitvi zakonske zveze. — Odpoved avstrijsko-nemške trgovinske pogodbe. V nemškem državnem zboru se zatrjuje, da večino dosedanjih trgovinskih pogodb odpovedo v najkrajšem času. Ena je že odpovedana, tej pa sledi takoj pogodba z Avstrijo. — Nova država v zvezi ameriških zveznih držav. Te dni se ustanovi nova, 46. država v zvezi severoameriških držav z imenom Oklahoma, ki šteje 600.000 prebivalcev in obsega 70.000 angleških kvadr. milj.

Orožniki najvišja inštanca. — Popravek na popravek.

Z ozirom na poročilo g. ritmofstra Kosteuzek-a v Vašem listu z dné 19. novembra t. l. št. 266. pod naslovom: »Orožniki — najvišja inštanca« prosim v smislu § 19. zakona z dne 17/12. 1862., da se sprejme v Vaš list na tam označen način sledeči popravek: Res je, 1) da sem dobil od c. kr. okr. glavarstva v Postojni pravico, poslužiti se žandarmerije za varstvo pri vzdrževanju javnega reda za dan 12. oktobra t. l. 2) da je postajevodja na plesišču rekel: »fantje, plešite le, a mirni ostanite, pa smotk ne kadite!« 3) da je isti rekel meni po poti: »jaz se ne bom pustil po cajntengah dati, plesa ne bom branil.« Za vse to imam priče. Res pa ni, da bi me opozoril postajevodja na predpise in mene kot novinca v županovanju ni poučil, kako in s kakšno krajno policijo naj zabranim nedovoljeni ples. Imel sem tajnika s seboj. Kaj naj storiva dva proti pijani druhalu? Žandarmerija je videla najino onemoglost in brezmiselnost odpravljanja plesa od najine strani, pa mesto pomagati, ti zine postajevodja: Fantje plešite le! Kakor da bi hotel reči, saj Vam župan nič ne more, mi vam pa nič nečemo! Ali naj sem nato poklical podžupana v Mali Pristavi v krajno policijo, ki je posestnik plesišča in arenzer nedovoljenega plesa? Ali naj sem nagnal fantov in mož iz vasi, ki se splošno niso udeležili plesa, da bi se pretepali s pijanimi razgrajaci, da se lahko pri kmečki razvetosti zgodi, da bi žandarmerija prišla kakega uda moje krajne policije zaradi motenja javnega reda? Kaj sem hotel? Opozoril sem oštirja na kazen, pa odšel osramočen in užaljen. To je resnica, g. ritmofster! Ali nedovoljen ples ni motenje javnega reda? Zakaj pa je lani bil, ko se je razglašal ples pri »Mršniku?« Koliko je reči, ki jih nadzira žandarmerija, ki spadajo ob enem tudi v področje krajne policije, ki je na kmetih skoro nikjer ne poznajo in se je tudi ne bojijo. Če voznik nima po noči luči na cesti, če gre hlapec s pipo v ustih v lopo, če mesar pelje na vozu zvezano tele, če hiša ni prav zidana, če berač hodi po hišah — pri vseh teh rečeh ima opraviti krajna policija

pa obenem tudi žandarmerija, samo ples, ki dela iz ljudi živino, je izvzet! In če bi res tudi ne imela žandarmerija nič opraviti s plesom, pa ko je videla mojo onemoglost, je bila dolžna pomagati napraviti red. Mestni policiji pride žandarmerija na pomoč, in če ni dosti, še vojaštvo. In če se prešibka policija poloti napravljati red in je od nerednežev premagana, je obsodbe vredna, in jaz naj razganjam ples, ko vpricho mene reče žandar, da plesa ne bo branil! G. g. državne poslance pa prosim, da v tej zadevi store potrebne korake. Kaj nam pomagajo Marijine družbe, družbe treznosti, protialkoholični shodi, če pa proti volji občinskih zastopov, in ogromni večini našega ljudstva brezvestni krčmarji pohujšujejo mladino in smo tako, vsi skupaj onemogli proti njim. To pač ne gre!

Zupanstvo občine Sv. Mihela, dné 27. novembra 1902.
Fr. Kunet,
župan.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi.

Podporno društvo za slov. visokošolce v Pragi je končalo s 1. oktobrom prvo leto svojega delovanja. S tem podajamo vsem prijateljem in podpornikom društva ter rojakom svojim pregled tega delovanja v nadi, da bode to sicer kratko poročilo pridobilo društvu novih podpornikov, stare pa ohranilo ter jih verilo, da so bile njih žrtve potrebne in dobro porabljene. Podporno društvo je bilo ustanovljeno na inicijativo tajnika in s posebno poštvalnostjo in delavnostjo g. predsednika nadinženirja F. Tomšiča le iz nujne potrebe. V Pragi namreč ni toliko študentov, kakor na drugih univerzah, tudi podpore, ki jih morejo praška podporna društva podeliti, so v primeri s potrebo neznatne; privatnih podpor in lekcij je pa tudi prav težko dobiti Slovencu, nevedčemu češkega jezika, o nemških ne moremo niti govoriti. Če pa je prišla slovenska mladina k opravičenemu nazoru, da je praška univerza naravno in za vsestransko izobrazbo najugodnejše središče, kjer jih ne čaka preganjanje, zasramovanje in izizzanje političnih nasprotnikov, ali naj se jih v tem položaju odreče slovenski narod ter jim onemogoči izpolnitev njih težnj? Kulturni vspehi Čehov govoré glasno za to, da jih podpiramo z vsimi močmi in največjimi žrtvami, kajti jedino v Pragi se more slovenska mladina priučiti treznemu življenju in vstrajnemu, vsestranskemu delovanju. In če se tudi ne oziramo na to, zadostuje nam k prepričanju o potrebi društva že to, da smo bilo tu že pred ustanovitvijo društva lepo število podpore potrebnih in vrednih visokošolcev, ki bi brez podpore ginili v boji za eksistenco, zanemarjal študije ter lahko postali žrtva pomanjkanja. Na občnem zboru dné 30. grudnia 1901. je bil izvoljen predsednikom g. nadinženir Fr. Tomšič, v odbor pa: g. Dr. Bohuslav Franta, dež. svetnik (podpredsednik), g. Dr. Jožef Ettel z Hvozdomilu, odvetnik (blagajnik), g. Josip Germ, akad. slikar (tajnik), g. Dr. Ivan Zmavc, c. kr. amanuensis vseuč. knjižnice (odbornik), g. Radoslav Vidič, c. kr. rudniški nadkomisar (namestnik), in g. Jožef Kuffner, redaktor Nár. Listov (namestnik); g. Dr. Karel Šebesta, odvetnik in g. Gregor Sporn, revident c. kr. drž. železnic (revizorja).

Odborovih sej je bilo šest, pri katerih se je razdelilo 883 K podpore ter sklenalo o tekočih društvenih zadevah, takó: o prošnjah na ministerstvo nauka in bogočastja, na dež. zbere, na posojilnice in o dopisovanju privatnim osebam gledé nabiranja prispekov in poverjenstva, o pristupu k poštni hranilnici, o prireditvi koncentnih zabav v Ljubljani, Trstu in na Bledu itd. Podpirancev je bilo mesečno 8—9; po studijah: 7 juristov, 2 filozofa, 2 tehnika in 1 farmaceut. Skupni znesek podpor je 883 kron. Društveni imetek je bil naložen v poštni hranilnici (435 K) in v posojilnici; ustanovnina je po sklepu odborovem nedotakljiva. Upravni stroški, ki so bili radi početka društvenega delovanja visoki, znašali so 163 K 12 h in to za tiskovine, papir in poštino.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. decembra.
Zopet podla laž »Slov. Naroda« o svetem Alfonzu Liguorskem. Sveti Alfonz je napisal veliko delo »Theologia moralis«, v katerem za najrazličnejša človeška dejanja določuje, kaj je greh in kaj ne. To delo, eno prvih v znanstvenem slovatvu vseh vekov, je seveda liberalcem jako neljubo, ker obsoja seveda tudi njihove grehe. Zato pa tega svetnika ob-

rekujejo, da jih strah. Zlasti neki Grassmann na Nemškem je napačno predstavil na nemški jezik razne izreke sv. Alfonza, tako, da večkrat izraža ravno nasprotno, kar trdi sveti Alfonz; tudi mu je podvrzel nauke, ki jih ta nikdar ni učil. To je tisto »liguorjanstvo«, o katerem vedno piše »Narod«. In zdaj je prinesel ta list »Intelligence« sledečo notico: »Liguorija je moralna teologija pred porotniki. Kakor smo že omenili, je bil v Welsu pred porotniki klerikalni urednik Lanz obsojen v dvamesedni zapor, ker je pisal o rajnem Grassmannu, ki je prevedel moralno teologijo sv. Liguorija, da je bila ta brošura umazana denarna špekulacija, ter očital nadalje Grassmannu nemoralnost. Strokovnjak za latinščino, prof. Angelbrecht je izpovedal, da je Liguorijevo delo po večini popolnoma pravilno predstavljeno, da so Grassmannova brošura ne more imenovati pamflet, ker ni v njej hudobnosti ali sovraštva zoper drugo vero. Tega menja so bili tudi porotniki. Kaj je na tem res? Glede vaebine Grassmannove brošure je izrekel kot strokovnjak v latinščini prof. Engelbrecht pred sodiščem: »Sv. Alfonz je napisal svoje delo, da bi teologi in mladi duhovniki vedeli, kaj je katoliška cerkev priznavała za greh in kaj ne. Davet citatov iz sv. Alfonza je Grassmann preložil pravilno in popolnoma, vsi drugi pa so napačno preložili. Ravno najostrejša mesta v Grassmannovi brošuri so naravnost nasprotna originalu. Grassmann je znal le slabo latinško, bil je v jezikovnem oziru nevednež, ki ni imel zadostne znanstvene izobrazbe, da bi sploh mogel kritizirati tako delo, kakor je moralka sv. Alfonza. Manjka mu za to prvega pogoja: zadostnega znanja latinščine. Engelbrecht sklepa z izjavo, da je Grassmann pisal sicer mnogo, a vse jako slabo in površno. To je izjava jezikovnega izvedenca. Za znanstveno moralno vsebino pač ni treba sv. Alfonzu iskati priznanja — pred porotniki. In Lanz tudi ni bil zato obsojen, ker je rajnega Grassmanna imenoval pamfletista, ampak zaradi tega, ker ga je Grassmannov sin tožil zaradi očitanja, da je stari Grassmann bil npravno zelo kompromitiran človek. Lanz je ponudil dokaz resnice zato, a sodišče je dokaz resnice zavrnilo in »klerikalnega« Lanza obsodilo kar na dva meseca zopora. Zdaj pa vprašamo, ali niso slovenski liberalci še bolj slobni in neumni, kakor rajni Grassmann?»

Rimnanjske stvari »Slov. Narod« je prinesel grd dopis, v katerem se očita dolinski duhovščini, da je njena »požrešnost« kriva rimnanjskih dogodkov. To ni res. Izvedeli smo, da že tri leta — od 1. jan. 1900 sem — ni dolinska duhovščina jemala naturalij iz Rimnanja. Ravno nasprotno: župnik in še trije tamošnji kapelani so že predlagali, da se dohodek iz naturalij rimnanjskih izloči iz dolinske fasije, ter so tako prošnjo toplotno priporočeno od knezoškofijskega ordinariata predložili c. kr. namestništvu. Vlada je za 16 mesecev nadomesila ta dohodek iz verskega zaklada — proti svoječasni po-vrnitvi. Neresnična je tudi trditev gotovih ljudi, da so se dolinski gg. duhovniki upirali ustanovitvi nove župnije v Rimnanju. Nihče jih o tem niti vprašal ni. Rimnanjci so se v občinski seji v Dolini vpriso c. kr. okrajn. glavarja namestniškega svetnika v Kopru g. Schaffenauerja od povedali župnikarji, katero jim je ponujalo c. kr. ministarstvo za uk in bogočastje dne 3. dec. 1900, št. 24 606. To dokazujejo najboljše Borštjani, kateri so hitro porabili to odpoved, vložili prošnjo in dobe župnijo — ker je Rimnanjci niso hoteli. Iz Doline se nam še posebej poroča, da nikdar dolinska duhovščina ni zahtevala žendarmerije in da ji je tudi nobena oblast ponujala ni. — Tako so torej dolinske župnije brez župnije in dolinska duhovščina brez dohodkov. In ako se zdaj duhovniki oglese, da bi vendar radi imeli po fasiji svoje zakonite dohodke, je ogenj v steh in vse vpije, kot bi se delala največja krivica. To je sad hudobnosti, in iz tega se vidi, da je

zlobna volja dolinskih duhovnikov najraje zatrivila, in da bi se hitro vse pomirilo, ako bi gotovi ljudje to hoteli.

Nemško-slovenska zveza na Štajarskem. Poročali smo o lepi zmagi katol. narodnih mož pri obč. volitvah. Martin ob Paki na Štajarskem. Nerazumljivo je bilo pri teh volitvah pred vsom obnašanje sloven. advokata dr. Majer-ja, kateri se je na strani nemškega barona »Hrabro« bojeval zoper zavedne slovenske kmete. Ta čin je popolnoma po receptu kranjskih liberalcev: zoper zavedne katol. narodne kmete se je treba poslužiti tudi Nemcev in rene-gatov, ako sami niso dovolj močni. »Slov. Gospodar« pravi: »Dr. Majer-ja ne bomo sodili mi, obsodilo ga je že njegovo dejanje. Svetujemo mu pa, da se dá drugokrat voliti v dež. zbor od nemških baronov, Slovence pa naj pusti v miru.«

Osebnostne vesti. Davčnim kontrolorjem v X. činovnem razredu je imenovan davčni adjunkt g. Jožef Vardjan, davčnim oficijalom v X. činovnem razredu je imenovan g. Jakob Mišavc, davčnim oficijalom sta dalje v XI. činovnem razredu imenovana gg. Rajmund Mlejnik in Mat. Habjančič. — Tukajšnja učiteljica gđ. Roth je imenovana za učiteljico na Koroskem. — Poštni vezbenik Emil Predika je prestavljen iz Celja v Zidanmost. — Zaročil se je v Omur-ku g. Ferdo Tičar, c. kr. davčni pristav z gospico Marico Šeličovo. — Svoječasni rudniški nadsvetnik v Idriji, sedaj dvorni svetnik v Pibramu, g. J. Novák, je vstopil v pokoj. — Umrli je v Ljubljani idrijski meščan, zadnji čas gostilničar v Postojni g. Karol Ceferin, star 46 let. — Profesor na c. kr. drž. realki v Roveretu g. Luigi Borri je imenovan glavnim učiteljem na učiteljski v Kopru. — V Gradiški je umrl dež. posl. Vincenc Micheli.

Učiteljske vesti. Nadučitelji na do-sedanjih mestih so imenovani gg. Fr. Kufnar v Žužemberku, Jak. Štupar na Brdu, Vinko Berce v St. Janžu, Fr. Skulj v Trzihu in Fr. Punčuh v Vrhpolju pri Vipavi. Definitivni sta postali prov. učiteljici gđ. Frančiška Martinčič v Vrbovem in Ana Tomc v St. Petru. Premiščena sta učiteljica gđ. Ter. Bole iz Vrabič v Vrhpolje in učitelj g. Fr. Reiniger iz Kočevja v Drago. Nadalje je bil premeščena nadučitelj v Mošnjah gđ. Ign. Ržničar v Vel. Podlog. Upokojen je učitelj v Starem trgu pri Ložu g. Gašp. Gašparin.

Slovenec v Gradcu. Slov. krš. izobraz. društvo »Domovina« uste- novilo se je v nedeljo dne 30. novembra na ustanovnem občnem zboru, kateri je bil dokaj dobro obiskan. Odzvalo se je vabljilo lepo število slovenskih delavcev, katerim je društvo v prvi vrsti namenjeno. Obilna udeležba je dokaz, da je društvo, in sicer krš. člansko društvo za tukajšnje slovensko delavstvo, potrebno, in da isto samo uvidevato potrebo. Občnemu zboru predsedoval je gospod Kukman, kateri je vse udeležence iskreno pozdravil, med temi tudi zastopnike slovenskega katoliškega akademčnega društva »Zarja« in hrvatskega pjevaškega društva »Slavulj«. V dobro premišljenem govoru je pojasnil nato g. phil. Žigon namen in potrebo novega društva. Nato je večina navzočih pristopila novemu društvu. — V odbor so bili izvoljeni naslednji gospodje: M. Kukman, predsednik, A. Podgornik, podpredsednik, E. Lisac, tajnik, J. Šanda, blagajnik, ter odborniki gg.: Bak, Zoidar, Ko-priva, Erhart Alojz, Kodela in Erhart Štefan. — Društveni naslov se glasi: Slov. krš. člansko izobraževalno društvo »Domovina« v Gradcu, Sackstrasse, 14 II. Dopise sprejema pa društveni tajnik K. Lisac, Gradec, Schiesstätgasse, 13. II. — Slovensko katoliško akademčno društvo »Zarja« v Gradcu ima svoj III. redni občni zbor v sredo dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih (Schiller-Strasse 54, Parfierre) s sledečim voporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje poročila brataškega društva »Danice«. 4. Slučajnosti. — Somsiljeniki dobro došli!

Za 25 gold. posojila 74 gold. obresti. Iz Poljan na Škofjo Loko se nam piše: Neki človek lazi vsak okrog ter prav liberalno laže zoper našo hranilnico. Gotovo

je tudi iz njegovega govora razvidna mastna raca, ki sta jo »Slov. Narod« in njegov pobratim »Gorenjec« v oktobru svojim bravcem predložila na krožniku. Ta dva lista sta namreč trčila o poljanski hranilnici, da je pred petimi leti pri naši hranilnici prejel 25 gid. posojila in moral za pol leta plačati 74 gid. obresti. Mnogi liberalci so sicer precej »zasukanik«, a takega menda vendar ni na svetu, da bi verjel to neumno laž. Vsaka hranilnica si takoj za pol leta obresti odšteje od posojila. A v tem slučaju je po trditvi starega »Naroda« in mladega »Gorenjca« nekdo prejel 25 gid. posojila in moral takoj plačati 74 gold. obresti. »Narodov« in »Gorenjcov« dopisnik v istini pre-kosi lažnjivega kljukca. Pozivljamo ga, da nam imenuje dotičnega človeka, ki je bil baje tako opaharjen. Sicer pa imajo tudi taki dopisi to dobro stran, da ljudem odpi-rajo oči za liberalno laž. Tudi pri nas je ljudstvo spoznalo, da ima korist od domače posojilnice, ki je že sedaj od svojega do-bička razdelila podpore za šole, gasilna društva in občina. Liberalcem torej ni mnogo verjeti, in če jih tudi »visoki gospodje« zagovarjajo.

Kako socialni demokratje skrbje za delavce. Preteklo nedeljo je imel soc. dem. agitator Kopač v Vevčah shod, na katerem se je s svojo nevednostjo in plitvo-stjo tako osmešil, da se razsodno večsko delavstvo sedaj še bolj kakor poprej norčuje iz duševne revščine soc. demokracije. Kopač je trdil n. pr., da je dr. Tavčar na Dunaju v enem klubu z dr. Šusteršičem. Delavci so se mu smejali. Nekaj pa je Kopač povedal, s čimur so se strinjali tudi delavci. Dejal je, da je treba vse trote, ki nič ne delajo, v človeški družbi pokončiti. Delavci so pove-dali o tem svoje mnenje v »Slov. Listu«, v katerem izjavljajo, da je to stališče popolnoma pravo, kajti tedaj bi skoraj med prvimi bili na vrsti soc. dem. agitatorji, ker oni nič ne delajo, vsaj nič koristnega za človeško družbo, plačo pa le imajo, in se precej maste. Da pa Kopač in rudeči ne bodo tajili mastnih plač, so delavci v »Slov. Listu« povedali, da imajo v rokah dobro shranjen račun soc. demokratskega društva »Bodočnost«, podpisan od dr. Te-kavčiča, dne 15. julija 1900, iz katerega posnemamo sledeče: Sodrug Kristjan je dobil za potpis Trsta v Ljubljano in nazaj, in sicer z avožnjo drugega razreda 28 kron 8 vin. (sededa tretji razred je samo za »rudece« nižje vrste) in dieto 10 kron. Potiz Ljubljane do Vevč račun socialno demokratski agitator glasom tega računa 5 kron, pot na okrajno gla-varstvo v Ljubljani 2 kroni. — Tako »strokovno« skrbje torej soc. dem. za delavstvo.

Slavnostno božičnico priredijo tudi letos v »Narodni« sledi družbe sv. Ciri-la in Metode v St. Rupertu pri Veli-kovcu, in sicer po sledečem voporedu: 1. Petje: »Slava Bogu«. Pojo otroci IV. razreda. 2. Slavnostni govor. 3. Kaj znajo zvo-novsk. 4. Drugi govor. 5. Petje: »Slovensko dekle«, narodna. 6. Deklamacije I. razreda. Deklamacije II. razreda. 7. Petje: »Sveta nebesa«, (P. Hugolin Sattner.) Deklamacije III. razreda. Deklamacije IV. razreda. 8. Petje: »Blažena noč«. (Pogačnik.) Poje cerkveni zbor. 9. Igra: »Sv. Elizabeta«, v 5 dejanjih, s plesom W. Panker. Vprizori 21 otrok. Vmes se poje: 1. Pobežnik: »Ko dan se zaznava«; 2. Laharnar: »Mi vstajamo«; 3. Aljaž: »Triglav«; 4. Ipavec: »Bodi zdrava domovina«; 10. Zahvala za božična darila. 11. Petje: »Bratje v kolo se vstopimo«. (Laharnar.) Pojo otroci in cerkveni zbor. 12. Razdelitev božičnih daril. — Z ozirom na to da treba letos obdarovati neprimerno veliko otrok, prosijo se blagi rodoljubi, da prispe-vajo za božičnico.

Politično društvo »Edinost« pri-redi v ponedeljek 8. decembra javni shod v Trubčah. Dnevni red je pogovor o občinski upravi.

Zavarovanje zasebnih uradnikov za starost in onemoglost in nedeljski počitek v odvetniških in notarskih pisarnah. Ti vprašanji je državni poslanec vitoz pl. Bork s zopet sprožil. V sled inicijative

društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju je prve dni t. m. oporo-ril načelnika socijalno političnega odseka dr. Grossa, da je že preteklo poldrugo leto, kar se je predložil načrt postave o zava-rovanju zasebnih uradnikov; rekel mu je, da nikakor ne gre, da bi tako važna stvar v odseku zašpala, to tembolje, ker je v širših krogih ubudila upanje na ugodno rešitev. — Nadalje se je tudi predložil socijalno političnemu odseku predlog zaradi uvedanja nedeljskega počitka v odvetniških in notar-skih pisarnah. Vprašal je torej načelnika socijalno političnega odseka, če je isti voljan potrebno ukreniti, da bodeta ti dve zadevi kmalu rešeni. Načelnik tega odseka doktor Gross izgovarjal se je sicer na poročevalca dr. Forta, pa neopravičeno. — Dr. Fort nam-reč pravi, da boče v prvi zadevi poročal, kakor hitro mu bodoje razmere v zbornici dopuščale in da je vprašanje o zavarovanju za starost in onemoglost itak tudi točka v osobni pravni predlogi. Glede nedeljskega počitka je pa poročilo izgotovljeno, ter tudi že na dnevnem redu in se boče o njem razpravljalo, kakor hitro mine sedanji kritični položaj v zbornici.

Nagloma umrl je v Gradcu upokojeni duhovnik lavantiške škofije d. g. Fr. Naprudnik v starosti 78 let. Dobili so ga zjutraj mrtvega poleg postelje. Zadel ga je srčna kap.

V Preski je imelo preteklo nedeljo »Katol. sloven. izobraževalno društvo« svoj ustanovni zbor. Pristopilo je že 54 udov, a zanimanje za društvo še vedno narašča.

Velik konkurz. Iz Celovca, dne 5. dec. : Sodišče je proglasilo konkurz nad tovarno za celulozo v St. Madaleni pri Beljaku. Tovarno so še le pred kratkim sezidali. Pasiva izna-šajo nad milijon goldinarjev; oškodovanih je več tovarin in podjetnikov, razni obrtniki in zelo mnogo kmetov iz prav vse dežele, ki so »prodajali« svoj les. Nekateri so po konkurzu oškodovani tako, da je v nevarnosti vse njihovo imetje.

Bauernzeitung, glasilo koroškega »bauernbunda«, je v prav slabem gmotnem stanju. Z zaupnimi pismi do nemških ve-ljakov beračijo za podporo, pa baje brez iz-datnih uspehov. Bo že morala pomagati »Südmarka«, Lemisch, oziroma lutrovske pruske marke.

Iz Šenčurja pri Kranju se nam poroča: V sredo 3. t. m. je umrla na Lužah Marija Gašperlin, najstarejša oseba naše župnije in morebiti tudi najstarejša v celem okraju. Spolnila je 95 let in sedem mesecev. Do zadnjega je bila toliko pri moči, da se je še semtertje udeleževala službe božje v domači cerkvi. R. I. P.

Slov. pevsko društvo v Konj-cah ima svoj letošnji redni občni zbor dne 14. decembra ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih po občinskem voporedu.

Hlapec pretepel gospodarja. Zaprli so Petra Krušmana, hlapca v Podložah, ker je svojega gospodarja Martina Šramel tako natepel, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico.

Dvoboj. Šli tukajšnjega trgovca Bernatoviča, častnik Pavel Bernatovič, je v Lvovu ranil v dvoboju častnik Katil Tintara.

Strašna nesreča. Dne 26. novembra se je pripetila velika nezgoda. Po domače žalostna nesreča na Koroskem je sta-dila v kotli kotlarni. Pri tem opravilu zgubi ravnotežje in se prekucne v kotel. Na njen stok prihitel njen sin, ki je bil v bližini, in jo reši gotove in hitre smrti. Po-parila si je pa pri tem tako silno glavo, levo oko in prsni, da je že v 24 urah po-tem, previdena s sv. zakramenti, v groznih mukah izdihnila svojo dušo. V zadnjih besedah se je še zahvaljevala svojememu sinu, ki jo je rešil iz kotla, da je tako mogla še prejeti sv. popotnico in sv. poslednje olje, ter tako pripravljena nastopiti pot v večnost.

Bora v Tratu je bila večeraj silovita. Prevrnila je železni drog neke cestne sve-tilke. V sled isker iz železniskega stroja se vnel neki vagon in je zgorelo 100 meter-skih stotov premoga. Tudi nekaj blaga, ki je bilo naloženo pred skladiščem, je zgorelo. Skoda je 4500 kron.

Ženo pred očmi otrok ubil je po-sestnik Anton Grobelšek v Pilštajnu. Mož že dalje časa ni bil pri pravi pameti in je de-

anje storil v blaznosti. Petero mladotletnih otrok je bilo priča groznega dejanja.

Pazite pri vstopanju na vlake. V Admontu na Gor. Štajarskem je hotel delavec Pirker na vlak, da bi se odpeljal v Selzthal, ko je vlak že odhajal. V hipu je padel pod vlak, ki ga je potegnil k sebi ter ga vlekel več metrov daleč. Ves razmesarjen, je v malo trenutkih umrl.

Samomor. V ulici Belvedere v Trstu se je zastrupila 19 letna služkinja Marija Švagelj iz Stanjela, baje radi nesrečne ljubezni.

Stavka na Reki. Delavci v skladiščih na Reki so stopili v stavko radi premale plače. Spoprijeli so se s policijo. Mašinisti parobrodnega društva „Adria“ groze s štrajkom, ako se jim ne da zadostneje, ker je eden odpuščen.

Šola na Cvenu ima samo tri razrede, ne štiri, kakor se je v „Slovenca“ od minulega torka vrnila tiskovna pomota. Nadalje je skratec iz besede »tiskokrat« naredil »tisočkrat«, a iz »vsnice«, kar pri Ljutomeru pomeni precej veliko in lepo vas, je nastala »vasica« Cven.

Italijanski delavci v Trstu Poročali smo že, da je izdala tržaška policija stroge naredbe glede brezposelnih delavcev. Človek bi se bil motil, če bi bil mislil, da je to storila v ljubezni do domačinov. V Italiji izhajajoči list „Giornale d'Italia“ nam pojasnjuje vso zadevo, ko piše, da se je bilo v Trstu bati, da pride do vojske proti „regnicolom“, ker ti prihajajo prav sedaj na zimo kar v gručah v Trst in sprejemajo delo za najnižjo ceno. To bi utegnulo razdražiti v Trstu vse delavce in zgoditi bi se znalo tudi tu, kar se je zgodilo laškim delavcem v Ameriki in na Francoskem. Policija v Trstu prišla je s to naredbo na dan jedino le radi tega, da prepreči vsako manifestacijo, ki bi ne bila v zvezi z visokim narodnim mišljenjem, o katerem so v Trstu vsi navdušeni. To se pravi torej: če je že tržaška policija prisiljena izgati kakoga „regnikola“, stori to samo radi tega, da bi se za Italijo in za laške delavce navdušeni Tržčani ne ohladili toliko, da bi znali celó jih sovražiti in v tem sovraštvu pokazati jim tudi zobe. Da bi bila tržaška policija to ukrenila, da bi varovala domače delavce pred tujci, o tem ni govora. Njo skrbi samo to, da bi ne prenehala v Trstu ljubezen do Italije. — Dostaviti nam je še, da v ta list pošilja tudi laška vlada svoje misli. Te tržaške razmere so pa res — slabše, nego turške: Slovence se podi iz tržaških cerkva — „radi višjih ozirów“, — tržaški namestnik gleda ves blažen cvetočo nemško kolonijo v Trstu, tržaškim Slovincem nočejo dati niti ljudske slovenske šole — radi višjih ozirów in danes smo izvedeli, da c. kr. oblasti v Trstu skrbje, po zatrdilu italijanskega lista, le zato — po domače povedano, da se v Trstu laški capini lahko naredajo iz tržaških Slovencev posebej in iz Tržčanov sploh. In g. Koerber pravi, da je tako delovanje c. kr. oblastnj — avstrijska politika!

Razpisane dijaške ustanove. Od prvega semestra šolskega leta 1902/1903. dalje se bodo podelile nestopne dijaške ustanove: Drugo mesto na gimnazijalne nauke omejene dijaške ustanove Janeza Dimiža letnih 140 K 40 h. Pravico do nje užitka imajo: a) dijaki iz ustanovnikovovega sorodstva; b) dijaki iz vasi Podgorje; c) dijaki iz fare Mengeš. Dijaška ustanova dr. Ludovika Gerbetza letnih 102 K 50 h. Pravico do nje užitka imajo ubogi dijaki Idrjčani, zlasti ustanovniki sorodniki, potem ubogi rudarski sinovi. Ustanova Gašperja Glavatiža letnih 70 K za dečke in mladence iz rodu ustanovnikovih bratov in sester. Drugo mesto dijaške ustanove Jurja Gollmayerja letnih 216 K 80 h, ki ni omejena na noben naučni oddelek. Pravico do nje užitka imajo ubogi dijaki z Gorenjskega. Deseto mesto dijaške ustanove Jožefa Gorupa, vsako v letnem znesku 500 K. Ta ustanova se more uživati na srednjih in visokih šolah, in se poviša na letnih 527 K, kadar uživavec ustanove doide na visoke šole. Pravico nje užitka imajo: a) dijaki slovenske narodnosti iz ustanovnikovovega sorodstva; b) dijaki slovenske in hrvatske narodnosti. Prvo, drugo in tretje mesto Jožefa Gorupa cesarja Franca Jožefa I jubilejske ustanove za trgovinske akademike slovenske narodnosti po letnih 620 K. Dija-

ška ustanova Jakoba Grudna letnih 100 K, ki ni omejena na noben učni oddelek. Pravico do nje imajo sorodniki. Šesto, deveto in deseto mesto na meščansko šolo na Krškem omejene dijaške ustanove Martina Hotschevaria v letnem znesku po 182 K. Ustanova Frančiška Hrovata letnih 198 K. Pravico imajo zakonski potomci in potomke iz sorodstva ustanovnikovih treh bratov Frančišek Salezij, Anton in Janez Nepomuk Hrovat v Sent Jerneju in ustanovnikove sestre Ane, omožene Sašek v Ratežu, fare Brusnice. (Dalje).

Tedenski koledar.

Nedelja, 7. decembra: 2. adventna. Ambruzij šk.; evang.: Janez Krstnik v ječi. Mat. 11. — Ponedeljek, 8. decemb.: Brezmadežno spočeti M. D. — Torek, 9. dec.: Sir, šk. — Sreda, 10. decembra: Melkijaz p. m. — Četrtek, 11. decemb.: Damaz p. — Petek, 12. dec.: Sinezij m. — Sobota, 13. dec.: Lucija d. m. — Solnce izide 10. dec. ob 7. uri 38 min., zaide pa ob 4. uri 9 minut. — Lunin spomin: Prvi krajec 8 dec. ob 7. uri 25 min. zjutraj. — Musica sacra v nedeljo, 7. dec.: V stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Instrumentalno mašo v Amol zložil Bernard Hahn, graduale „Inveni David“ dr. Fr. Witt, ofertorij „Veritas mea“ Ant. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Cecilijino mašo v Gdru zložil Ad. Kaim, graduale „Ex Sion“ Anton Foerster, ofertorij „Deus tu conversus“ J. B. Trehs. Vse vokalno. — Ponedeljek, 8. dec.: v stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Instrumentalno mašo in honoram sanctae Luciae, zložil dr. Franc Witt, graduale „Benedicta es tu“, Bogomir Preyer, ofertorij „Ave Maria“ dr. Franc Witt. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Mašo v čast M. B. v Gmoll zl. Jan. Schweitzer, graduale „Benedicta es“ Anton Foerster, ofertorij „Ave Maria“ za bariton J. Stoiser.

Sejmi po Slovenskem od 9. do 13. decembra. Na Kranjskem: 9 v Ljubljani, v Litji, Metliki in Mokronogu; 13 v Gorenji Logatci, Mengšu, Radovljici, na Slapu pri Vipavi, na Semišah. — Na sloven. Štajarskem: 9. pri sv. Lovrencu v Prežini, v Bučah, Vrenskagorci in Dobovi. — Na Primorskem: 9. v Turjaku in Tolminu.

Ljubljanske novice.

Na zabavni večer „Slovenske krščanske socialne zveze“, ki bo jutri ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani „Kotliškega Doma“, še enkrat opozarjamo. Delavna „Slovenska kršč. soc. zveza“ zasluži, da jo obištevajo po časti z mnogobrojnim obiskom. Gg. pevci bodo poskrbeli za krasne pevске točke, poleg tega pa ste na vsporedju tudi dve zanimivi burki „Par ut resnice“ in „Dr. Vse znal ter njegov sluga Stipko Trček“. Sedeži so po 50, 40, 30 ali 20 krajcarjev, stojišča 10 krajcarjev. Sedeži in stojišča se bodo prodajali danes zvečer v društveni čitalnici v Katoliškem domu, I. nadstropje ter jutri dopoldne od 10. do 12. ure in popoldne pri blagajnici od 2. ure popoldne do pol 7. ure zvečer. Dvorana se odpre ob 6. uri. Garderoba je v prvem nadstropju na levo. Na svidenje jutri na zabavnem večeru „Slovenske kršč. soc. zveze“.

Knezoškof pri Salezijancih. Komaj se je vrnil naš dični vladika iz Rima, že je počastil s svojim obiskom tukajšnji salezijanski zavod na Rakovniku. V imenu gojencev in vzgojiteljev je prevzvišenega lepo pozdravil gojencev K. Perkova. Prisoten je bil tudi čast. g. dr. Ivan Janežič, ki je veliki prijatelj zavoda in načelnik salezijanskih sotrudnikov. Milostljivi je slovesno blagoslovil novo poslopje. Po končanem opravilu smo imeli priliko občudovati njegov kratek, a jednat govor; s katerim je nagovoril gojence zunaj na prostem pod milim nebom. Polagal je prevzvišeni nadpastir gojencem na srce čednost, krotkost in pokorščino do svojih prednikov, katere jim pošilja ljubi Jezus, kateri je prinesel na svet pravo ljubezen do mladine. Spominjajoč se adventa, rekel je milostljivi, da pred Kristusom ni nihče znal prav ceniti mladinske vzgoje. Govor premilostlivera kneza je napravil na gojence globok utis, kajti prihajajo je iz srca. Pred odhodom zanimal se je mil. knezoškof za razmere tukajšnjih prednikov, razdelil gojencem podobice in roževence, katere je blagoslovil sam sv. Oče v Rimu. S svojo ljubeznivostjo in priprostostjo se je gojencem popolnoma prikupil. Ploskajoči z rokama, pozdravili so prevzvišenega še enkrat, ko je oddrdala kočija. V srcu pa jim ostane blagutis višjega pastirja. — Omeniti moramo še, da je prevzvišeni vladika podaril Salezijancem nekatere svoje cerkvene paramente, lep kelih in ciborij, in dasiravno s svojimi zavodi preobložen, želi vendar ostati za vedno blagodušen dohodnik. Posnemajmo takega kneza!

Miklavž v Ljubljani. Včeraj je Miklavž hodil po Ljubljani na radost mladih in sta-

rih. V „Katoliškem domu“ letos ni priredila „Slovenska krščanska socialna zveza“ Miklavževega večera, ker ste dvorano za svoje članske imela v najemu „Meščanski klub“ in „Krščanska ženska zveza“. Dvorana je bila natlačeno polna. Maogoštevilnim otrociem je govoril č. gospod dr. Jerše, na kar se je vzdignil zastor in na odru je stal Miklavž s svojim spremstvom bajno razsvetljen. Nato se je Miklavž, ki je očaroval mladino s svojo milobo, starejšje pa s svojimi dovpti, podal v dvorano, kjer je prav kraljevo obdaril pridne otroke in spomnil se je marsikoga, ki sicer ni vedno priden, o katerem je pa še upanje, da se poboljša. Miklavž tudi ni pozabil gospoda predsednika „Meščanskega kluba“, kateremu je v obče začudenje prinesel p. lico. Skoro se je pokazal Miklavžev namen v obliki pisma, ki je viselo na palici in ki se glasi: „Čistiti gospod predsednik! Ker „Meščanski klub“ v tako malem številu občiska društvene večere „Krščanske ženske zveze“, primoran je sveti Miklavž, Vam, kot predsedniku tega kluba, podariti palico, da ž njo č. članske prav pošteno naklest“. Prosi, da pričnete takoj. — Gospod predsednik je sedaj v lepi zadregi. Ako ne izpolni Miklavževe zahteve, utegne Miklavž to tako zameriti, da ga prihodnje leto nič več ne bo. Gg. člani torej najboljšje store, da skušajo v najkrajšem času popraviti svojo napako, ki je Miklavžu tako malo všeč. Upati je potem, da gospoda predsednika Miklavž oprosti od naložene mu res prav sitne naloge. Miklavževi parkeljni so skrbeli za grozo otrok. Nepokorneži so bile njihove žrtve. Ko so angelci do dna izpraznili svoje košče, podali so se z Miklavžem nazaj v sinje višave, parkeljni so pa baje šli v „spodnje prostore“ v — gostilno. — Istotako prenapolnjeni so bili prostori I. delavskega konsuma društva, kjer se je Miklavž tudi pokazal v vsem sijaju z mnogobrojnim spremstvom in maogštevilnimi darovi. Miklavžovo dobrotljivost je vse občudovalo. Parkeljne je imel silno hude. Ob prijetni zabavi se je izvršila tudi tu lepa prireditel. Marljivemu odboru, ki svojim članom tako požrtvovalno skrbi za zabavo, vsa čast in hvala! — V „Nar. domu“ je imel Miklavž težavnejše stališče, kakor pri teh dveh večerih. Tu je bil Miklavž primoran, da je svaril stare in mlade, naj n e n e m š k u t a r i j o. Videlo se je takoj, da je sv. Miklavž „klerikalne“, ker mu navade napredne inteligence niso po godu. Za zabavo je skrbel društvena godba, ki je svojo nalogo prav častno rešila. — Poleg tega je imel Miklavž po Ljubljani še ogromno drugega dela. Utrujen je zaključil svoje delo za tekoče leto in pričel je zapisavati dobra in slaba dela na račun prihodnjega leta. Kdor ni bil letos zadovoljen z Miklavžem, naj se poboljša, da mu Miklavž ne bo do prihodnjč zapisal preveč „pik“.

Božičnica gasilnega društva. Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo priredi na sv. Štefana dan, t. j. 26. decembra t. l. v veliki dvorani „Mestnega doma“ svojo običajno božičnico, pri kateri svira društvena godba. Čisti dohodek je namenjen društvenemu bolniškemu in podpornemu skladu. Dobrodelniki someščani so naprščni, naj božična darila, katera so namenili gasilnemu društvu, izročje v „Mestnem domu“ ali pa pooblaščenim članom gasilnega društva. Namen božičnice in društva v obče je plemeniti in zategadelj gasilno društvo pri tej priliki najtoplejšje priporočamo, tembolj, ker v kratkem prevzame še en plemeniti posel, namreč oskrbovanje rešilne postaje.

Javno predavanje bo zopet prihodnji torek ob 1/8. uri zvečer v „Katoliškem domu“.

Brzovlak — ni mogel na kolodvor. Brzovlak, ki prihaja v Ljubljano ob pol 12. uri opoldne, je včeraj moral čakati 6 min. na — Brezovici, ker prog na kolodvoru v Ljubljani ni bila prosta. V Lattermannovem drevoredu je stal tovorni vlak, ki tudi radi prenapolnenega juž. kolodvora ni mogel ob pravem času na kolodvor. Tako se vedno bolj kaže, kako premajhen je v Ljubljani južni kolodvor.

Nepoštena prodajalka tobaka. Marija Schneeberger s Stajerskega je služila dvanaest dni pri trafikantnji L. s. na Dunajski cesti kot prodajalka v trafiki. V tem času je pridno kradla in si za ukradeni denar na kupila obleke. Ko so je zasačili pri tatvini, je pobegnila iz mesta. Včeraj pa se je zopet prikazala v mestu in policija jo je takoj aretirala.

Ulom v prodajalnicu. V prodajalnicu Matija Orehka v Kolodvorskih ulicah št. 32 so danes ponoči ulomili tatovi. V hišo so prišli skoz podstrešno okno, ubili pri prodajalnicni vratih okno in odprli vrata. Ta tovi so odnesli več srajc, nožev, ovratnikov, manšet, gumb, ševelj in drugega blaga v vrednosti okoli 80 kron. Ukradeno blago so dali v dva kovčega, katera so tudi odnesli. Storiteli so do sedaj neznan.

Salto mortale pred naborno komisijo. Včeraj je prišel na vojaški nabor v Ljub-

ljani neki akrobat Stefan Bielansky, ki je pred naborno komisijo, ko se mu je povedalo, da je potrjen, napravil salto mortale.

Hud pes. Natakarič Anó Fogačnikovo, Francovo nabrežje št. 13, je včeraj popoludne na Poljanski cesti napadel Bergmanov pes. Nekega moškega je bil nekoliko časa poprej popadel za nogo. Sploh ima ta pes navado, da laja na cesti na ljudi in jih vstavlja.

Tat pri Predoviču. Andrej Fink, hlapec pri Predoviču na Ambroževem trgu št. 7, je ulomil včeraj zvečer v srambo, kjer imajo hlapci spravljene svoje reči, in je ukradel hlapcu I. Vožen kovčeg, v katerem je bila obleka, čevlji in druge reči v vrednosti nad 30 kron, in je nesel kovčeg v neko gostilno v Kolodvorskih ulicah, kjer ga je odprl in pobral iz njega vse, kar je bilo notri. Na to je šel na kolodvor in se je hotel odpeljati, pa ga je policaj prijel. Dvema drugima hlapcema je tudi pokradel nekaj obleke, prestane, uro in verižico.

V bolnico so pripeljali 46 let starega mizarja Andreja Zaidersiča iz Starega trga št. 45. Včeraj se je v Grahovem v neki ledenici spodrslil, padel in si zlomil levo nogo. — Jera Susteršič, železniškega uslužbenca soproga v Logatcu je padla po stopnicah in si zlomila levo nogo v stegnu. Pripeljali so jo v bolnico. — Vencel Artner, pilar, 55 let star z Ogrskega, je bil pripeljan v bolnico. Ko je v Križih pri Trziču v neki gostilni pil, se je sprl in ga je neki gost udaril po levem očesu, da ne more spregledati.

„Schulverein“ dedič. Tukaj nedavno umrla gospa Marija Malitsch je „Schulverein“ zapustila 400 K.

Staro licealno poslopje v katerem so se šolali tiseči in tiseči dijakov skoraj eno stoletje, bode kmalu izgnilo s površja. Da se ohrani spomin na to zgodovinsko poslopje, fotografiral je tukajšnji fotograf g. Davorin Rovšek prolelje od Vodnikovega trga, od šolskega drevoreda in dvorišče. Fotografije so v kabinetni obliki ter jako okusno izpadle. Vse tri slike dobe se v njegovem ateljeju Kolodvorska ulica za ceno 30 kr. komad. — Sprejme se tudi naročila za okvir.

Izgubljene stvari. Inžener K. S. iz Jesenic je izgubil včeraj v mestu 194 kron, mej temi 4 zlate po 20 kron, drag denar je bil razun dveh goldinarjev papirnat. — Izgubljena so očala v črnem, papirnatem etui iz Zgor. Siške po Marija Terezije in Dunajski cesti do frančiškanske cerkve. Najditelj jih blagovoli oddati v našem uredništvu. — Neznano kje v mestu je izgubil neki mizarški mojster denarnico, v kateri je imel zlat za 20 kron in 6 kron drobšja.

Oviran promet na električni železnici. Na Karlovski cesti so se danes dopoldne prevrnila sanke z drvi na tir električne železnice, v Florijanskih ulicah pa so nekemu vozniku padle večje z voza, vsled česar je bil promet z električnimi vozovi oviran.

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske od 23. do 29. novembra. Novorojencev 25. Mrtvorojen 1. Umrlih 23, mej njimi za jetiko 4, za vnetjem sopilnih organov 3, vsled mrtvouda 2, za različnimi boleznimi 12. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za škarkarico 3.

Ljubljana — „klerikalna“. Znana stvar je, da dr. Tavčar postaja vedno nervoznejši. In ni čuda, povsod, kamor se ozre, vidi, da Ljubljana postaja vedno bolj „klerikalna“. Celó — trgovci mu postajajo nezvesti. Povsod v Ljubljani vidi dr. Tavčar naslove: „Pri svetem Cirilu in Metodu“, „Pri dobrem pastirju“, „Pri škofu“ i. t. d. Tako silno se zunanje lice Ljubljane „poklerikaluje“. In vodja napredne stranke ne bi obupal, ko praksa tako tolče teorijo po zobeh! Tudi v Blasnikovi tiskarni, katere imejitelj je Tavčarjev občudovatelj, se to kaže. Tam izbaja „Pratika“, za katero stoji znani Gustav Pirč, večkrat propadli narodno napredni kandidat. In v tej „Pratici“, pri kateri imajo velik zasluček liberalci, čitamo: „Velika Pratika“ se bo vedno držala starega gesla: „Vse za vero, dom, cesarja“ in bo le v pravem katoliškem duhu pisane novice svojim bravcem prinašala. Kaj hoče dr. Tavčar še več?

Mestna posredovalnica za delo in službe. Mestni trg 27. Od 28. novembra do 4. dec. je dela iskalo 19. moških in 33 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 8 moškim in 25 ženskim delavkam, v 30 slučajih je bilo delo sprejeto. Od 1. januarja do 4. decembra je došlo 2768 prošenj za delo in 2312 deloponudeb. V 1570 slučajih se je delo sprejelo. Delo dobe takoj: 2 natakariči, 3 kuharice, 7 deklic za vsako delo, 4 deklice k otrokom, 1 čevljar, 1 kovač, 4 konj. hlapci. Službe iščejo: 1 graščinski oskrbnik, 1 kletar, 1 najemnik gostilne, dva trgovska pomočnika, več trgovskih prodajalk, 1 mizar, 1 ključavničar, 1 hišnik, 1 pisar, več računajočih natakarič in drugih poslov. Stanovanja: oddati je več mesečnih sob. V n a j e m se iščejo stanovanja od 1—5 sob.

Na Miklavževem sejmu je včeraj zvečer hodil okoli in suval ljudi neki fantič, ki je

nabira potrebni denar, da se podari novorojenki srebrno zibelko in odbor jo je res naročil pri nekem zlatarju v Rimu. Ko je bila zibelka gotova, pršil je odbor po njo, obljubil zlatarju plačilo in jo nesel v dar Jolandi. Zlatar je čakal in čakal na plačilo, a ker plačila ni hotelo biti od nikjer, nesel je osebno račun h kralju — in kralj, da mu je ostal dar, plačati je moral zibelko iz lastnega žepa. — To je bilo čitati črno na belem v laških listih. — Sedaj pa čitamo zopet v laških listih nekaj zanimivega črtico o laški radodarnosti. Da ne izgine pozabljivosti, podajemo jo našim čitateljem: L 1890 ustanovil se je v Arezzo odbor akademikov, ki hoče praznovati šeststoletnico Petrarke, ki bo dne 20. julija l. 1904. Nsprsilil so vse občine v Italiji, naj bi kaj darovale in nsprosilil so bili vsi laški dijaki, naj agitujejo in naj podpisajo odborovo prizadevanje. Od 8265 občin odzvalo se je 165 povabilu, in od vseh laških šol odzvalo se jih je osem, ki so vsi odpslali po eno ali dve liri odboru, tako, da je odbor nabral že celih 216 lir!

Vesten uradnik V neki pisarni je delalo veliko uradnikov. Naenkrat se zasliši vojaška godba; uradniki skočijo kviško in hite k oknom. Samo jeden je ostal na svojem sedežu in delal naprej. To se je gospodu tako dočladlo, da mu je zvišal mesečno plačo za 20 kron. Ko mu je blagajnik izplačeval, pa ga vendarle vpraša, kako to, da je mogel toli zatajiti svojo radovednost ter ni šel z drugimi vred k oknu. »Veste«, je dejal pohvaleni in obdarjeni pisar, »jaz slabo slišim, tudi godbe takrat nisem slisal!«

102 leti ob krompirju in polenti. V Vestinu v Italiji živi 102-letna kmetica, ki še sedaj opravlja lažja poljska dela in hodi v gozd po drva. O mladosti se živi samo s polento, krompirjem in sočivjem.

Izobčenje Tolstoja. Iz Petrograda poročajo: Moskovski »Ruški listok« razpravlja v članku, ki je najbrže inspiriran, in kateremu je naslov »Leon Tolstoj«, o izobčenju, s katerim je sveti sinod izključil iz cerkve velikega pisatelja. Ta list pravi, da se je izvršilo izobčenje le na podlagi takega nespornazumljenja, kar pa se lahko popravi, če Tolstoj odkritočno izpove svoje versko prepričanje. Kakor kažejo znamenja, hočejo s tem privedi filozofa, da bi dal pismeno izjavo o veri, da bi bilo tako lažje sinodu preklciti izobčenje. V dosego tega poslal je moskovski metropolit svojega pooblaščenca v Jasnajo Poljano, kjer prebiva Tolstoj; kak vsep je dosegel ta odposlanec, ni še znano.

Za Macedonijo Iz Petrograda poročajo: »Peterburskija Vjedomost« prinašajo poziv svojega macedonskega poročevalca do ruskih dobrodelnih društev, da bi prišla na pomoč Macedoncem, in opisuje trpljenje onih, ki nočejo drugega, nego biti ljudje in zato umirajo na stotine in na tisoče. Blizu se dan — pravi poročevalc — ko vsa Macedonija ustane, kakr en moč, in tedaj gorje premaganim.

Deset let v postelji Listi poročajo, da je neki milijonar Hugon Ortlieb že 10 l. neprenehoma v postelji, dasi je popolnoma zdrav. Tudi kadar potuje, ostane v postelji. Takrat ga morajo prenesti s posteljo v posebni vlak. Ta čudak smatra to za silno originalno in je zelo zadovoljen, da so ga listi omenili.

Tast črnogorskega kneza. Te dni je sprejel laški kralj poslance na dvoru. Proti nekemu poslancu je rekel: »Knez Nikola ni mogel priti v Rim, kakor je želel ker mu je obolel tast, to je: stari oče kraljice Helene. Da bi ga videli — vzklknil je — kak korenjak je, ima čez 70 let in ves život mu je pokrit z ranami, ki jih je dobil v boju.

»Naprednost« v Italiji. V Neapolju, kjer ljudje tako radi umirajo, slušbuje 452 učitelj v učiteljic brez pričevala. Med njimi se nahajajo 60—70letni starčki, nekateri so že bili večkrat kaznovani. 80 takšnih učiteljev in učiteljic ni umelo ne pisati ne čitati. Javni strižec ovc, ki je sedel 16 let radi prestopka zoper nrvnost v kaznilnici, postal je učitelj na dekliški šoli s 1890 liri. Kamori je moral plačati polovico svoje letne plače; za dekret mu je posodil to svoto oderub. Res, bella, bellissima Italija!

Društva.

(Narodna čitalnica v Črnomlju) prredi zabavno večer dne 7. grudnia t. l. v hotelu A Lacknerja. Vspored: 1. »Prekročana noč dijaka Veseliča«, kuplet. 2. »Po maskaradi«, gluma v 1 dejanji. 3. »Evljalja v letovišču«, komičen prizor s petjem. 4. »Vitez Peter«, melodram z gromom in bliskom. 5. »Trije Jurčki«, komičen prizor s petjem. 6. »Potepuh pred sodiščem«. Opereta v enem dejanji. — Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 60 h.

(Katolsko slovensko izobraževalno društvo v Vel. Poljanah pri Ribnici) si je na ustanovnem zboru dne 30. nov. t. l. izvolilo naslednji odbor: predsednik Josip Volc, podpredsednik Josip Lunder, šrevljar, mojster in posestnik, tajnik Jos. Lunder ml., sin posestnika, Franc Riglar, sin posestnika (namestnik),

blagajnik Janez Kopljan, posestnik, Jan. Adamič, posestnik, (namest.), knjižničar Jan. Škrajnar, cerkovnik. Društvo je priglasilo pristop h kršč.-soc. zvezi.

(Izobraževalno in zabavno društvo v Kranju) ima v pondeljek 8. t. m. ob 5. popoldne v prostorih g. Fr. Šumi v I. nadstropju ustanovni občni zbor. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika pripravljavnega odbora. 2. Volitev predsednika občnemu zboru. 3. Volitev društvenega predsednika. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnostni nasveti.

(Društva »Gospodinjska šola« občni zbor) je bil 30. novembra t. l. v društvenih prostorih na Rimski cesti št. 9. Po prisrčnem pozdravu predsednice gospe Ane Lahove je poročala tajnica gđ. šolska voditeljica Minka Maroutova približno tako-le: Društvo je od 15. sept. 1901. do 15. julija 1902. obdrževalo 5—8 tedenskih večernih tečajev, v katerih se je ubožnim dekletom dajal najpotrebnejši praktični pouk v kubi, šivanju, likanju ter teoretični pouk o redu, o domačem gospodinstvu in o higijeni. Na vsak tečaj je prišlo povprek 11—14 gojenk; v vseh tečajih je bilo 63 gojenk. B. agajničarica, mestna otroška vrtnarica gđ. Zofija Grumova je izkazala za leto 1901/2, 1630 K dohodkov ter 1147 K 88 h troškov; torej znaša preostanek 482 K 12 h. Pregledovalec računov Fr. Šturm je pregledal račune in jih našel v vzornem redu. Večerna šola je prav dobro uspevala. Učenke so prav vro napredovale pod spretnim vodstvom društvene predsednice gospe Ane Lahove in ob marljivosti učiteljic: gospe Julije Moosove, gđ. Alojzije Ravnikarjeve in gđ. Minke Moosove. Občni zbor je izrekel tem in pa tajnici Minki Maroutovi ter blagajničarici Zofiji Grumovi prisrčno zahvalo za njihovo vztrajno in požrtvovalno delovanje. V odbor so bile izvoljene sledeče gospe in gospice: Eliz. Črnetova, Mar. Grošeljova, Zofija Grumova, Marija Jerinova, Zora Kranikova, Ana Lahova, Minka Maroutova, Julija Moosova, J. Premkova, Ana Prosenčeva, Arela Skabernetova, Jadviga Šabičeva, Franja dr. Tavčarjeva ter gg. Jakob Dimnik, Alojzij Kecelj, Mat. Kunc in dr. Danilo Majaron. — Za pregledovalca računov sta bila izbrana Fr. Gale in Fr. Šturm.

Ko se je votirala vis. dež. odboru vdana zahvala za velikodušni dar 600 K, se predsednica iskreno zahvaljuje zborovalcem, vsem društvnikom in društvenim dobrotnikom ob njihovem trudnopnem sodelovanju proseč, da bi tudi v prihodnje ohranili društvu dosežanjo blagonaklonjenost.

Darovi.

Za dr. Fr. Lampetov spomenik v Črnem vrhu so darovali sledeči p. n. gospodje: Martin Poljak, župnik v Ajdovcu, 4 K. Nikolaj Stazinski, kapelan v Stari Loki, 3 K. Karol Čuk, kapelan v Fari pri Kostelu, 5 K. Josip Lavrič, župnik v Logatecu, 6 K. Jožef Kržišnik, kapelan v Trzliču, 6 K. Cirilsko društvo 25 K. Vigičij zeleznik zaseb, nik v Jasnovcu, 2 K 50 h. Janez Nagode-dekan v Trebnjem, 20 K. František Dolinar, župnik pri sv. Katarini, 10 K.

Za pogorelca v Ribnem. Župnija Dobrava pri Podnartu 20 K. Župnija Rateče 8 K. Župnija Kamna-Gorica 10 K. Bog povrni usmiljenim dobrotnikom!

Za društvo »Pripravniški Dom« XX. izkaz.

Darovali so p. n. gospodje: Cirman Ant., nadučitelj, 2 K, Neimenovan 3 K 55 h, Kolarič Ant., kaplan, 1 K 70 h., Plevanič Ivan, župnik, 8 K 70 h., Hajšek Anton, dekan, 2 K 70 h., Pančur Fr., c. kr. profesor, 2 K, Meršolj Ivan, kaplan, 1 K, Zupan Ivan, kurat, 7 K 40 h., Hutar Alojzij, kanonik, 10 K, Kadunc Fr., župnik, 1 K 70 h., Geršgin Mat., župnik, 2 K 70 h., Poljak Martin, župnik, 3 K 60 h., Kos Josip, župnik, 3 K 50 h., Kalan Andrej, kanonik, 4 K 80 h., dr. Kavčič Jak. 1 K 80 h., Dolinar Anton, župnik, 1 K, Fator Apolonija, učiteljica, 2 K 70 h., Vider Mar., učiteljica, 1 K 70 h., Boncelj Fr., župni upravitelj, 1 K, Zupančič Jernej 3 K 50 h., Skvarča Ivan, župnik, 3 K 50 h., Lavrenčič Ivan, dekan, 4 K, Kepec Fr., župni upravitelj, 1 K 80 h., Trček Mih., župnik, 2 K, Oblak Ivan, dekan, 2 K 80 h., Ferjančič Fr., kapelan, 2 K, Mekinec Fr., župnik v p., 2 K, Bizjan Ivan, dekan, 6 K, P. Placid Fabiani 3 K 80 h., Potočnik Tomaž, župnik, 2 K, Novak Josip, župnik (Po-virje) 4 K, Petrič Mat., učitelj, 5 K, Potokar Josip, kaplan, 4 K, Krumpster Fr., župnik, 1 K 30 h., Janež Dom., ekspozit, 1 K 50 h., Tomše Josipa (Dunaj) 3 K 70 h., P. Bernard Polak, sam. predstojnik, 2 K 80 h., dr. Žigon Fr., prot., 1 K 50 h., dr. Marinko Jos., prof., 5 K, Neimenovan 20 K, Gnjezda Ivan, prof., 3 K 60 h., Voščič Leop., kaplan, 3 K 50 h., Levec Fr., ravnatelj, 2 K, Vezjak Fr., učitelj, 1 K 70 h., Krčon Josip, župnik, 2 K 40 h., Prijatelj Mat., župnik, 4 K 40 h., Neimenovan 2 K 40 h., Tavčar Ivan, župnik, 14 K 80 h., Plesničar A., vikar, 10 K, Zu-

pan Simon, župnik, 5 K, Nekdo 20 K, Razboršek Jos., župnik, 3 K 40 h., Hutter Ivan, prof., 3 K 30 h., Hribar Jera 30 K, Brenc Ivan, župnik, 2 K, Oblak Anton, kaplan, 3 K 50 h. V manjših znaških 26 K 11 h. — Srčna hvala vsem blagodušnim podpornikom! Prav nujno priporočamo društvo, ki ima tako blag namen, to pa še tembolj, ker mora že sedaj podpirati več ubožnih dijakov. Vsak dar se hvaležno sprejme. Posebno pa priporočamo oba društvena lista »Vrtec« in »Angelček«, ki oba v lepi obliki prinašata mnogo lepega in koristnega berila slovenski mladini. Odbor.

Telefonska in brzovarna poročila.

Dunaj, 6. dec. K predlogu dr. Šusteršiča k zakonu o krošnjarstvu se še poroča, da je predagal, naj kupčija z domačimi izdelki bo dolenskim in kočevskim krošnjarjem popolnoma prosta, tako, da bi sploh krošnjarjem ne bilo treba krošnjarjskih bukvic in bi bila prodaja teh domačih izdelkov tako prosta, kakor n. pr. prodaja živine. Upati je, da poslanci dosežejo ugodnih izjem za kranjske krošnjarje.

Dunaj, 6. dec. (C. B.) Gosposka zbornica je rešila v današnji seji več manjših zakonskih osnov, mej temi tudi predlogo o državnih podporah, ter pričela razpravo o premenjenem § 12. načrta o terminu kupčiji.

Dunaj, 6. dec. Konservativni poslanec Kern in tovariši so vložili v zbornici interpelacijo na minist. predsednika kot vodjo pravosodnega ministerstva. V interpelaciji očitajo pristransko postopanje predsedniku porotnega sodišča v Welsu povodom obravnave Grassmann contra »Salzkammergut Zeitg.«

Dunaj, 6. dec. Vsenemški poslanci pravijo, da bodo po nemških volivnih okrajih priredili shode, na katerih bodo protestirali proti spravnim predlogom, ki spravljajo v nevarnost nemški državni jezik. Te spravne pogoje imenujejo ponižanje nemštva, ki se s tem prodaja čehom.

Dunaj, 6. dec. Češki minister Rezek je bil večeraj dve uri pri cesarju v avdijenci. Danes bo ministerski svet.

Dunaj, 6. decembra. Pred porotniki je bil večeraj zvečer oproščen radi poverjenjaja 36.000 kron obtoženi ravnatelj Anglo-banke Krämer. Porotniki so sicer potrdili vprašanje poverjenja, a pristavili, da Krämer ni imel namena banko oškodovati. Sodišče je nato Krämerja oprostilo.

Dunaj, 6. decembra. Odgovor na nemški elaborat bode mladočeški izvrševalni odbor izdelal v ponedeljek v Pragi. V sredo bo ta odgovor odobril klub mladočeških državnih poslancev na Dunaju. Nemški elaborat in ta odgovor bode podlaga nadaljnim pogajanjem. Nemci zahtevajo, naj Mladočehi, predno se prično pogajanja, opusté obstrukcijo, a Čehi tega nočejo.

Kranj, 6. decembra. Načelnik posojilnice v Cerkljah, Podjed, je bil sinoči aretiran. Dolže ga, da je nekemu dolžniku posojilnice več dolga vpisal, kakor je denarja v resnici sprejel. (Opomba uredništva: Mi smo že zadnjič poročali o razmerah pri tej posojilnici, v koje odboru do zadnjega časa ni bilo nobenega duhovnika. Se-le v zadnjem času je bil izvoljen v odbor č. gosp. K o s , ki je pričel z revizijo, ki bo dogluala, kaj in koliko je zakrivil P o d j e d . Nevarnosti za obstoj posojilnice ni nobene.)

Budimpešta, 6. dec. Geza Mat-taišč izjavlja, da je princezinja Lujiza Koburška zdrava in da se hoče od so-proga ločiti.

Trst, 6. decembra. Večeraj je bora tri žeuske treščila ob neki zid in jih težko poškodovala. Ena ženska je vsled poškodb v bolnici umrla.

Vratislava, 6. dec. Cesar Viljem je sprejel odposlanstvo tukajšnjega delavstva ter je v daljšem nagovoru svaril pred soc. demokracijo.

Moste, 6. dec. Sodni dvor je danes v obravnavi proti Schalku in Wistiu stavil porotnikom 21 vprašanj. Porot-

niki so tudi vprašani, ako se je posrečil dokaz resnice. Pred sodiščem se ponavljajo demonstracije v korist Wolfu. Množica kriči »Heil Wolf« in zasmehuje vsenemške poslance, ki so nastopali proti Wolfu. Poslanca Irota je nekdo v sredi množice oklofotal.

Moste, 6. decembra. Z veliko pozornostjo se pričakuje izid pravde Wolf-Schalk. Množice pred sodiščem naraščajo. Orožništvo ima polne roke dela. Razsodba se izreče zvečer. Danes je zopet prišlo sem veliko tujcev, posebno zvečer. Oblasti se boje zvečer večjih demonstracij. Stroški pravde znašajo nad 40.000 kron.

Milan, 6. decembra. V Carrara je bil močen potres.

1364 1—1 **Zahvala.**

Povodom smrti abiturijenta gos-poda **Janez a Bukovnika**

na Povljah, si štejmemo v dolžnost, zahvaliti se vsem njegovim dobrotnikom, zlasti še blagor. gospodu vodju c. k. pošte M. Sorliju in pa čast. gosp. župniku Trsteniškemu.

Zalujoči stariši.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

čas opazovanja	Stanje barmetra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm.
5 9. zveč.	733.9	— 2.6	sr. svzh.	sneg	
7. jutrn.	733.3	— 5.9	sr. svzh.	oblačno	1.5
2. popol.	734.3	— 4.4			

Srednja večerajnja temperatura — 2.8°, normale — 0.3°.

Dunajski borza

dne 6. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101.10
Skupni državni dolg v srebru	101.—
Avstrijska zlatna renta 4%	120.60
Avstrijska kronska renta 4%	100.45
Ogerška zlatna renta 4%	120.35
Ogerška kronska renta 4%	97.90
Avstro-ogetske bančne delnice, 600 gid.	15.54
Kreditne delnice, 160 gid.	666.75
London v ista	239.40
Nemški drl. bankovci za 100 m. nem. drl. velj.	117.05
10 mark	23.42
10 frankov (napoleonador)	19.08.
Kalijanski bankovci	95.10
1 r. cekini	11.29.

Zitne cene

dne 4. decembra 1902. (Termin.)

Na dunajski borski:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za spomlad	7.79	7.80
Rž za spomlad	6.90	6.91
Koruza za maj - junij 1903	—	—
Oves za pomlad	6.60	6.61

Na budimpeštanski borski:

Pšenica za april	7.65	7.66
Rž za april	6.85	6.86
Oves za april	6.29	6.30
Koruza za maj (1903)	5.75	5.76

(Efektiv.)

Dunajski trg:

Pšenica hanaška	8.06	8.46
junje tel.	7.61	7.91
Rž	6.83	6.98
ječmen	6.10	7.25
ob Tisi	6.10	7.75
Koruza ogerška stara	7.20	7.30
Koruza ogerška nova	5.85	6.—
činkvant	6.90	7.10
Oves srednji	6.78	6.98
Fižol	6.75	14.—

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od dne 1. dec. do dne 6. dec.

	K/h	Pšeničnamoka 100 kg	K/h
Goveje meso I. v. kg	1.30		30.20
» II.	1.10	Koruzna	19.—
» III.	1.—	Ajdova	36.—
Telečje meso	1.50	Fižol, liter	— 20
Prasice » sveže	1.60	Grah,	— 40
» prek.	2.—	Leča,	— 25
Koštrunovo meso	80	Kaša,	— 20
Maslo	2.60	Ričet,	—
Surovo maslo	2.40	Pšenica 100 kg	18.40
Mast prasica	1.80	Rž	14.40
Slanina sveža	1.70	ječmen	14.40
» prekajena	2.—	Oves	14.40
Salo	1.40	Ajda	20.—
Jajce, jedno	8	Proso, belo,	17.—
Mleko, liter	— 18	» navadno	14.—
Smetana, sladka liter	— 80	Koruza	16.—
» kisl.	— 80	Krompir	4.60
Med kg	—	Drva, trda, m ³	8.60
Piščanec 1.30	—	» mehka,	5.60
Gelob 50	—	Šeno, 100 kg	6.60
Raca	—	Slama,	7.—
Zajec	—	Stelja,	—

imel ponarejeno brado. Prijel ga je policaj in peljal za štante, kjer je moral brado odstraniti. Drugi fantiči so mej tam upili, da policaj fanta polbira.

Ulom v trnovsko cerkev. V trnovski cerkvi se je danes ponoči izvršil ulom. Tat, ki se je najbrže bil dal zapreti v cerkev, je z dietom odprl tri nabiralnike in pobral iz njih denar. Otnesel je vsega skupaj kake 4 krone drobiža.

Pobegnili so. V nedeljo je pobegnili z doma 15 let stari posestnikov sin Franc Sturm v Vel. dolnarskih ulicah in se ni več vrnil domov. Baje se klati po Gorenjskem okoli.

Električni voz je vstavil včeraj popoldne na Poljanski cesti hlapec Fran Dolenc, ker se ni hotel umakniti s tovornim vozom s tira električne železnice.

Vola ustavila vlak. Franc Petelen, delavec v Zdenski vasi, je ginal včeraj popoldne par volov in par krav v Ljubljano. Med potjo mu je živina ušla na železnično progo in je dirjala po njej naprej. Mej tem časom je privozil vlak, ki je zvižgal in zvižgal, a vola in kravi nista šli s tira. Konečno je moral vlak se ustaviti in so morali sprevedniki nagnati živino s proge.

Kotiček za liberalce.

Seveda »klerikalna organizacija«. S Kranjskega liberalci nimajo več dovolj gradiva, da bi mogli po svojem neomejenem apetitu napadati »klerikalno organizacijo«. Zato pa zdaj dolže goljufije vsa nižjeavstrijska kršćansko socialna društva, češ da ta goljufajo vojaški erar. Stevilke, ki jih »Narod« navaja, mi kar na ravnost odklanjamo, ker se iz njih vidi, da si jih je izmislil židovski prekupec, kateremu je zmanjkalo dobička, ker vojaški erar kupuje neposredno od poljedelcev. Sicer je pa vendar čudno, da bi bili tisti ljudje, ki so pridobili ne le vseh 21 kmečkih, ampak tudi vseh 21 dunajskih mandatov, sleparji, kakor jih »Narod« popisuje. Take neumnosti vendar tudi količkaj pameten liberalce ne more verjeti!

Grozno veselje je v liberalnem taborju, ker je sodišče izreklo, da naj gosp. dekan Koblar ne vsprejme denarja, katerega mu je izročila na smrtni postelji neka oseba za dobro namene v prid kranjskemu prebivalstvu. Po vsem Kranju je soglasno mnenje, da bi bilo za kranjsko mesto mnogo koristnejše, če bi bil g. dekan dotični denar porabil v kranjske dobrodela namene, kakor pa, da se mu je vzel, ne g. Koblarju, ker ga zase ni sprejel, ampak vzel ubogim dijakom in drugim podpore potrebnim Kranjčanom, ter da gre zdaj na ptuje. »Gorenjec« je v tej zadevi pokazal, da ne razume niti najbolj primitivnega lokalnega patriotizma.

Tržška »Edinost« še vedno drega. Menda jo boli, da je s svojo nerodnostjo odkrila, da g. Ante ni tako nedolžen, kakor bi se rad delal, in da se je pokazala žalostna slika vojskovodje, ki tega, kar za hrbotom uredništva dela, v javnosti ne upa zastopati. Hvala lepa za take vojskovodje v »unijatstvu«! »Edinost« piše v finem tržiškem tonu, da smo se mi »pošteno zlagali«, ko smo priobčili notico, da je glavni urednik »Edinosti« g. Godina in da je tržiškega »Brivca« kupil konzorcij »Edinosti«. Ta predrznost »Edinosti« zasluži, da jo krcnemo po zobeh, ne da bi se brigali za »slovesno prepoved« njenega nadzorništva. — Glede »Brivca« je stvar taka: G. Kamušič, prejšnji lastnik, ne figurira nasproti oblasti več kot lastnik, in administracija je baje z ozirom na tirjatve, ki jih je imela tiskarna »Edinosti« do »Brivca«, prešla v roke administraciorja »Edinosti« gosp. Trošta. Kdo je torej lastnik? Ali se konzorcij sramuje, da je kupil tak list? Menda pa zato ob novem letu baje ime lista izpremenil in bo namestu »Brivca« izhajal v tiskarni »Edinosti« nov »humoristično satirični list« — »Skurat«. Kar se pa tiče gosp. Godine, pa vemo, da je g. Čotič sam odložil odgovornost za list na ramena g. Godine. Pisali smo resnico. Sicer pa oseba niso glavna stvar za nas, ampak to, da nadzorništvo lista »Edinosti« pusti neosnovano obrekovati našo stranko in ji celo očitati, da ne more biti slovenska. Ali mislite, da je to slovensko, ako se dela tako nemožato, kot izvestni Tržčani proti kat. cerkvi in unijatstvu? Eno pozitivno delo naše kat. narodne stranke je več vredno, kot vse prazne trade vaših »uniatov«.

Že mora vedeti! »Narod« piše: »Na Turškem mora biti ljudstvo bolj zabito kakor živina, in to ravno padašahu ugaja. S turškim ljudstvom se morejo meriti kvečjemu še — klerikalci.« Te vrstice je zapisal v »Narodovem« uredništvu »tonzurirani klerikalce« A. Zavadič, katerega imajo liberalci med sabo za »mušter« klerikalizma.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

Danes zvečer predstavljajo igro »Za zaa«. — V ponedeljek popoldne ob 3. uri igrajo ljudsko igro »Gospod Jakob«, zvečer v ponedeljek pojo opero »Dalibor«. — Pripravljata se velika opera »Pohlavci« K.

Kovačoviča in drama iz Neronovih časov »Quo vadis« H. Sienkiewicza. — Po prazniku v ponedeljek bo pribodnja predstava v petek 12. dec.

Društvo za krščansko umetnost

je v odborovi seji 4. decembra 1902 presojevalo osnutek za pokopališčno kapelico v Gradu. — Zupnemu uradu v Sori se na vprašanje nasvetuje, da proda Mencingerjevo sliko sv. Stefana, ker je več rabiti ne more, toda le kaki cerkvi v domači škofiji. — Za pokopališčno kapelico v Selcih se nasvetuje mala izprememba v načrtu. — Načrt za novo cerkev v Polšniku, ki se namerava svojedobno zidati, se je sicer presojal, a od bor ni mogel končne sodbe izreči, ker potrebuje še nekaj pojasnil. — Naposled je bil še razgovor o notranji upravi društva samega, o prihodnjem občnem zboru itd. — Darovali so škofskemu muzeju p. n. gg. prelat Janez Rozman bandersko sliko svetega Jakoba (Langus), c. kr. ravnatelj Iva Šubic altarno sliko najdenja sv. Križa, župnik V. Vontrašek bandersko sliko sv. Jožefa itd. iz leta 1769, kipar Andrej Rovšek več fotografij svojih del, dr. Josip Mantuani prtič z utisnjeni rokoko okraski, župnik Kocijandič prt z uvezeni cvetkami. — Župnik Ivan Vrhovnik je prepusil društvu v shranitev sliko Brezmadežne iz trnovske cerkve, ki pa ostane last dotične cerkve. Slika je zanimiva, ker je bila prvotno Mencingerjeva (iz leta 1736), predstavljajoča brčkone dva angela, moléča presladko ime Jezusovo. Pozneje je drug slikar, najbrže P. Künl, mesto presvetega Imena nashkal Marijo, angela sta pa ostala neizpremenjena. Zato moramo sliko sedaj razlagati tako, da se angela moléče in čudeč se klanjata Brezmadežni.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča.

Požigalec. Zatoženi Jakob Demšar je 53 let star, vendar se mu je mudilo izročiti svoje posestvo na Jeličnem vrhu sinu proti temu, da je sebi in svoji ženi izgovoril kot in živež. A kmalu je mesto slge in miru zavladal prepir v hiši, prišel je navskriž s sinom in tudi s svojo ženo je slabo ravnal, tako da je bil sin po nasvetu matere primoran prodati svoje imetje Matéžu Govekarju za ceno 2900 kron, na kar se je z ženo in materjo preselil na Jesenice.

Sedaj pa je imel Govekar, ki je s posestvom prevzel tudi Demšarja, pravi križ z njim; prepir in zmerjanje sta bila v hiši na dnevnem redu in že večkrat se je moral obtožene pred sodiščem radi tega zagovarjati. Govekar, kateremu je bilo mnogo na tem, da pride kar manje mogoče z Demšarjem v dotiko, pomagal si je na ta način, da je dal sedanji vhod skozi družinsko sobo pri Demšarjevi izbi zazidati ter mu je odprl nov vhod od zunaj v njegovo stanovanje. A Demšar si za to ni belil dosti glave, temveč razrušil je novo zidanje ter si tako hotel izsiliti stari vhod v svojo sobo, za kar ga je okrajno sodišče v Idriji obsodilo na tri dni zapore.

Po razpravi je prišel Demšar domu, a v njem je vse vrela same jeze, da bode moral zaradi Govekarja sedeti. Ob 1/10. uri ga je še videla Govekarjeva žena skozi podrti zid v kamri. Kmalu nato pa se oglasi kokoš v podstrešji; Govekarjeva pokliče svojega moža ter hiti tudi sama gledat, kaj da je. Skedenj je ves v plamenu; cgenj se je s tako hitrostjo razširjal, da so si domači komaj rešili življenje in spravili živino na prosto. Le gostija Marija Leskovec se je predolgo mudila v svoji izbi, ker je hotela rešiti svoje imetje, a vnela se ji je obleka in dobila je hude opekline na svojem životu. To se je vršilo dne 12 min. mes. po noči. Ker je isti čas bila ravno burja, so bile tudi druge hiše v nevarnosti in le po hudem naporu sošedov zabranila se je še večja nesreča.

Govekarju je bilo po tem požaru uničeno gospodarsko poslopje in kozolec z vsem premakljivim blagom v skupni vrednosti 3360 kron. Malo poprej se je izrazil Demšar proti Františku Simončiču, da bode Govekarju že enkrat posvetil. Takoj po storjenem dejanju je Demšar izgubil in še le po preteku petih dni se je pokazal v Žireh. Tam si je nakupil nekaj potrebnega živeža in nato krenil nazaj v gozd, kjer so ga orožniki zasačili.

Obtoženeec je že v početku preiskave deloma svoje dejanje priznal. Na sodnikovo vprašanje, zakaj, rekel je ta: »Naj le po milosti zapišejo, saj so dosti študirani.« Pri obravnavi je vse obstal v celem obsegu ter priznal, da je v slavnati strehi z žveplenkami ogenj zanetil. Sodba se je glasila na šest let težke ječe, poostrene z enim postom vsak mesec.

Tiskovna pravda. Danes bi se imela vršiti pred ljubljanskim porotnim sodiščem obravnava vled tožbe g. ravnatelja Hubada proti g. prof. Žilihu zaradi nekega poslanega v »Narodu«. Kakor žlišimo, je g.

Hubad odstopil od tožbe pod pogojem, da se žalitev v »Narodu« prekliče.

Na smrt obsojen je bil pred celjskimi porotniki 30 letni trgovec z južnim sadjem Pungarčič, ki je ustrelil svojo priležnico Presolio.

Okraden in natepen. Poročali smo o onem trgovcu v Tratu, kateremu je ukradel tat iz okna volneno ruto in jih je trgovec še dabil, ker je tekkel za tatom. Včeraj je stal tat Lamprecht, star 30. l., pred sodiščem. Zvečer 31 oktobra ukradel je volneno ruto iz okna trgovine in šel prav mirno z njo po ulici. Trgovec je šel za tatom, prijel ga za roko in zahteval, naj mu povrne ukradeno ruto. Tat pa je odgovorjal: »Pustite me v miru, pojdite, drugače vam bo slaba predla.« Ker ga trgovec še ni hotel pustiti, zavzižgal je tat in priskočili so trije, ki so v družbi s tatom obdelovali trgovca. Hoteli so mu odnesti tudi zlato žepno uro, a prišli so ljudje in tatovi so zbežali. Trgovec se je vrnil v trgovino, a kmalu je izvedel, da eden izmed onih napadalcev mirno večeja v krčmi. Šel je po redarja in tu v krčmi našla sta Lamprechta, katerega je redar uklonil in ga gnal na inšpektorat. Po vseh poti pa je pravil Lamprecht trgovcu: »Tudi če dobim 15 let, mi jo plačate, če vam jih jaz ne dam, dobite jih že od mojih prijateljev; Vi ne boste dolgo živeli.« Sodnikom je moral odgovorjati radi te tatvine, radi poskušane tatvine radi nevarnega žuganja, radi telesne poškodbe, radi neobgljivosti. Dobil 2 leti težke ječe, poostrene s postom in po prestani kazni pride pod posebno polic. nadzorstvo.

Razne stvari.

Najnovjše od raznih strani

Zastrupljeno mašno vino. V Bistrici, občina Pulst na Koroškem so zasledili, da je nekdo otroval mašno vino v cerkveni kleti. Minulo nedeljo se je ondotni župnik nezavesten zgrudil pred oltarjem. — Sestra kraljice Drage se poroči z ruskim diplomatskim agentom v Beogradu Marinkovičem. — Umr in samomor v vlak. V kupeju prvega razreda so našli na postaji v Ludvigshafnu ustreljen mlad par. Oba sta imela prestrneljeni glavi. — Stavka lekarniških uslužbencev se prične danes po vsej Galiciji. — Inteligentni roparski tolpi so prišli na sled v Budimpešti. Načelnik jej je pisatelj Neszterhazy. — V kletki levov je pastor Hepbar v Newyorku poročil Nemko Berg in Holanda Horna, ki sta za to dobila od posestnika menežarije 2500 kron. — Poroki aretiran. V Budimpešti je v razne blagajne te dni ulomil neki Jožef Rochiček. Polcija mu je prišla na te dni sled. Rochiček se je predčerašnjim poročil. Po poroki je bil aretiran. — Osrednja zveza katoliških mladniških društev se osnuje na Dunaju za vse Avstrijo. — Od delavca do milijonarja. V Ottawi je umrl veliki industrijalec Kely. Zapustil 250 milijonov dolarjev. V Kanado je prišel kot reven delavec.

1000 ljudi umrlo na osepnicah. Mej otoki Smyrno in Samosem, na katerih prebiva 800 krščanskih rodbin, so pričele divjati osepnice. Turška vlada je prepovedala odhod in prihod ladij k tem otokom. Prebivalci so ostali vsled te krutosti brez zdravniške pomoči, na kar so gnoj bolnih ljudi ucepljali zdravim, meneač, da s tem preprečijo razširjenje bolezni, a bolezni je le še huše prišla divjati. Nad 1000 oseb je že umrlo. Sedaj so vlade Turčije primorale, da dá obolelim zdravniško pomoč.

Kako se godi pri konkurzi. Leta 1898. je prišla v konkurz mešana hranilnica na Češkem. Bila je liberalna, in naši liberalci nič ne vedo o njej. Še zdaj se vleče konkurz in pred nekaj dnevi je bil zopet občni zbor. Tu je advokat dr. Tieftrunk zahteval za svoje »delo« in za vloge odškodnine 432.224 K. Strahovito so se kregali zaradi tega, in sprejeli komisarjev predlog. Konkurzni upravitelj Jožef Legner je zahteval za svoje delo 88.903 K 97 h, to je po 80 kron na dan in poleg tega še mnogo tisoč vlog. Zopet strašanski ropot. Zbili so mu zahtevo doli, da mu plačajo njegov trud po 40 kron na dan. Legner je moral z občnega zbora, da ga niso pretepli. Tri ure je vladal velikanski krik. Mnogo ljudi pride ob svojo težko prihranjeno novec.

Sanacija svetovlavinke založne. Kuratorji je sklenil ustanoviti novo hranilnico »Düver«, katere članski deleži bodo znašali 50 K z dvojim jamstvom. Pristopila bo zvezi posojilnic za Češko, Moravo in Šlezijo. Več kot polovica čistega dobička se ne sme razdeliti med člane. Danes je ustanovni shod.

Kako se gospodarji z bivšim cerkvenim imetjem. Samostan sv. Jurija v Pragi je država vzela cerkvi in ga izročila upravi verskega zaklada. Zanimivo je, kako

zdaj z njim gospodarijo državni uradniki. Samostan so dali v najem vojnemu erarju, kateri je v njem nastanil vojake in plačajo na leto 2000 kron najemnine. Vojaški pa v njem tako gospodarijo, da stane vzdrževanje poslopja z vsemi popravami 6000 K. Tako je dal verski zaklad samostan vojaški upravi zastoj za kosarno in mu plačuje še 4000 K na leto po vrhu. Potem se pač ni čuliti, če pravi država, da je verski zaklad pasiven. Rekli so včasih, da ima cerkev »mrtno roko« in ne zna gospodariti. Tu se vidi, kako gospodarji »živa roka«.

Rumunski pisatelji. Znani dramski romunski pisatelj Caragiale odprl je restavracijo, ker ni mogel s svojimi spisi toliko si zaslužiti, da bi bil živ. Pred kratkim so predstavljali neko njegovo igro v narodnem gledališču v Bukarešti. Po dovršeni igri klicalo ga je navdušeno občinstvo na oder. »Gospa in gospodi« — je rekel na odru Caragiale — »zahvaljujem se vam na aplavzih. A do prepiranja sem prišel, da mi ni mogoče živeti, če pišem igre in romane. Če torej odobrujete moj pisateljski trud, dajte mi sredstvo, da bom mogel še nadalje delovati, in to sredstvo mi daste, če pridete pit moje pivo v restavraciji »Gambrinus«, ki je nasproti gledališču. — Poslušajte so zopet aplavdirali in oni večer je bil pri »Gambrinusu« velik zaslužek. — Neki drugi romunski pisatelj Gereu vodi restavracijo na postaji Ploesti. Ta je jako nardarjen pisatelj in je obelodanil že več filozofskih del. — Slovenski pisatelji, katerim se še slabše godi, nego romunskim, vidijo sedaj kako so podjetni njih romunski kolegi. A krasna politična šola se nam zrcali iz tega: Romunski narod je majhen narod, pisatelji tega naroda ne morejo izhajati z zaslužkom peresa; ta narod pa je dosti večji od slovenskega, ima celo svoj narodni dvor — torej ima popolno svobodo. Koliko bolj živo pa moramo čutiti mi Slovenci potrebo po skupnem slovenskem jeziku, ako hočemo, da bo mogel slovenski umetnik, pisatelj itd. svoje proizvode v tolikih iztisih izdati, da bo mogel s plačilom za njegov trud poštno živeti?

Bolgarski turisti. Tudi Balkan ima svoje hrib lazce. Bolgarsko turstovsko društvo v Sofiji je začelo letos izdajati časopis »Bolgarski turist«.

Srce tolče po smrti. Ruski zdravnik dr. Kuljabko je pokazal poslušalcem srca oomačega zajca, ki je tolklo, dasi je bil zajček že več dni prej ubit. Pokazal je tudi srce neke deklice, ki je tudi tolklo, dasi je deklica umrla že 36 ur prej. Imenovani zdravnik je namreč iznašel neko sredstvo, katero incira v srce po smrti. In kakor hitro pride to sredstvo v srce, dasi že mrtvo, začne tolči. Ta iznajdba vzbudila je veliko zanimanje in govori se, da bo z njo dosežen vspeh pri srčnih boleznih, celo pri kápu. — Če se to uresniči, koliko hvaležnih vzdihov pošlje človeštvo slovenskemu učenjaku Rusu, dr. Kuljabku!

Milijonar proti svojim otrokom.

Znani ruski milijonar Leon Linjevič je te dni umrl. Bil je dvakrat oženjen ter zapuščal 19 otrok, katerim pa v oporoki ni zapustil niti vinarja. Mož ni mogel zadnja leta videti svojih otrok, ker sta dva sina pred leti nanj streljala, ker jima ni hotel dati zahtevane svote.

Zima v Rusiji. Mraz na Ruskem je jako občutljiv. Toploter že kaže 15° R. pod ničlo. Na koncu vseh ulic gore peči, da se morejo pri njih segreti oni, ki hodijo po ulicah. Petrograjski mestni svet je odprl pet velikih brezplačnih javnih spalnic. Nava je zamrznila.

Nevesta iz cinka. Na belgijski francoski meji so ustavili carinski uradniki neki ženitovanjski sprevod. Ženin na vozu je veselo se smejal nevesti poleg saba. Nevesta je imela globok pajčolan. Neki carinski uradnik je vzdignil pajčolan in videl, da nevesta ni iz krvi in mesa, ampak da poleg »ženina« sedi podoba iz cinka, napolnjena z — žganjem. Hošč močed, se je »ženin« moral posloviti od take »neveste«.

Tatvine na ruskem dvoru. Na ruskem carskem dvoru se je zadnji čas zgodilo več tatvin. Nedavno so izgubili uhani carice, skoro na to dragocene rokavice, najbolj je pa carja raztogotilo, da je bil ukraden tudi prstan, katerega je carica dobila od njega. Detektivi so sedaj razkrinkali tatu v osebi gospoda iz najvišjih krogov in osebnege carjevega prijatelja, ki je vse ukradene stvari prodajal nekemu petrograjskemu prodajalcu dragocenosti. »Gospod iz najvišjih krogov« je poslan na dve leti v Sibirijo.

Ognjen stebel na nebu so opazovali 23. novembra ob 5. uri zjutraj v Barany na Ogrskem. Pokazal se je pod mesecem. Bil je dolg 5 metrov ter je bil bolj svetel kot mesec. Ta naravni prizor je trajal 4 minute.

Ekspediciole v Kindukuš so privedili Eckenstein iz Londona, Pfannel z Dunaja in Wessely iz Linca, katerim so se pridružili še drugi turisti.

Laška radodarnost. Ko se je rodila sedanemu laškemu kralju prva hčerka Jolanda, sestavil se je kar hitro odbor, ki naj

Vinska klet

Mestni dom

z današnjim dnevom povečana.

Najpripravnejše molitve v čast Brezmadežno spočeti so v lepem molitveniku

Najboljša mati.

Dobi se v prodajalnici **Katol. tiskovnega društva** po 1½, 2 ali 3 K.

Tudi s velikimi črkami.
1355 3

1903

CIRIL-METODOV
KOLEDAR

se dobi v raznih prodajalnah ter stane
1 krono
ali pa se naroča pri založništvu
Tiskarna Slavnar, Kamnik
Po pošti 20 vin. več

1363 3-1

Izurjen organist cecilijanec

mlad, neoženjen, želi z novim letom svojo dosedanjo službo preneniti in priti v kak večji kraj izven kranjske dežele, n. pr. v Slavonijo ali na Hrvatsko. Poje tenor-bas. Zmožen je pravičnega korala, voditi pevsko društva, podučevati na glasovirju. Prevzame tudi službo knjigovodja pri posojilnici ali zadrugi, pri občini, kot občinski tajnik. Izvrstna spričala o dosedanjih službah na razpolago.

Naslov pové iz prijaznosti upravnništva „Slovenca“.

Stoletna pratika dvaštetega stoletja

1901 - 2000

z načelno podobo
v barvah in jako
zanimivo, podučno
in koristno vsebno.
Sestavlil doktor
Gregorij Pečjak.

Stane v „Prodajalnici katol. tiskovnega društva (H. Ničman)“ v Ljubljani, mehko vezana 1 K 30 h, v polplatnu 1 K 80 h, v polusnji 2 K. Po pošti 20 h več.

Katoliška bukvarna v Ljubljani

priloga:

Missale Romanum (v obliki male pôle) l. 1901, najmočnejši masami, in sicer:
1. V črnem usnji z rudečo obrezo K 43-20
2. V črnem usnji z zlato obrezo K 44-40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo K 50-
Dobiti je ta misal tudi v še finjšem vezanju.

Missale Romanum (v četvorki) l. 1901, z najmočnejšimi masami, in sicer:
1. V črnem usnji z rudečo obrezo K 36-
2. V črnem usnji z zlato obrezo K 38-
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo K 42-
Dobiti je tudi v še finjši izdaji.

Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjih škofij: Ljubljanske, goriške, krške, lavantiške, poreško-pulske, tržaške in ogersko-hrvatskih.

Missae pro defunctis (v obliki male pôle):
V črnem usnji z rudečo obrezo K 7-20
V črnem usnji z zlato obrezo K 8-40

Missae pro defunctis (v četvorki):
V črnem usnji z rudečo obrezo K 6-
V črnem usnji z zlato obrezo K 6-96
Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševati „de Beata“:

Missale ad usum sacerdotum caecotentium (v obliki male pôle):
V črnem usnji z zlato obrezo K 19-20

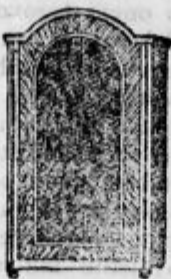
Na prodaj je prav po ceni izpovednica,

dobro ohranjena, v gotsem slogu iz brešnjevoga lesa, s steklenimi vratli, pripravna torej tudi za izpovedovanje gluhih. Več se izve pri upravništvu „Slovenca“.

Najcenejši kraj za nakupovanje politiranega ali pobarvanega pohištva za bale in vse druge priloznosti je pri

IVAN DOGAN-U

mizarju in prodajalcu
sobne oprave v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 15 v
Medjatovi hiši.

Ceniki s podobami postelj, različnih omar, miz, stolov itd zastoj in franko. 8 (25)

Na prodaj je lepo posestvo

v velikem trgu, blizu južno-železnične postaje, namreč: hiša z mlinom in vodno žago, hlevom in zemljiščem. 1350 1-1

Pogoji ugodni.

Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

S proste roke

prodajam mlin

s 5 tečajji, s hišo in gospodarskim poslopjem ter z nekoliko zemljišča v Mošnjah. Vse podrobnosti o tem izvedo se v gostilni pri „Gašperju“ v Mostah, pošta Žerovnica, Gorenjsko. 1359 2-1

Koledar

katoliškega tiskovnega društva
v Ljubljani za l. 1903

z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Katoliški Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

Senzačni liker *****

Monte Cristo

***** prve vrste.

Velika posebnost med likerji.

čudovitega okusa

krepčalo za želodec.

Na prodaj v vseh boljših prodajalnicah s kolonijalnim blagom in delicatesami.

Josip Archleb in drug
destill. na par v PRAGI.

Odlikovano s 84 prvimi stetinami

1362 20-1

ANTON PRESKER

1357 1

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča za duhovščini in izdelovanje vsakovrstne duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo izgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Izšla je knjiga

„Lurški čudeži“.

Francoski spisal Henrik Lasér, poslovenil Fr. Marešič.

Dobiti je v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani, in v prodajalni H. Ničman.

Cena trdo vezani knjigi 2 K, po pošti 20 h več.

Učenec

za špecerijsko trgovino se sprejme
s 1. Jan. 1903. *

Več poizvé se 1368 3-1

pri tvrd. I. PERDAN, Ljubljana.

Anton Schuster

Ljubljana, Špitalske ulice 7

priloga za
božična darila

svojo veliko, lepo zalogo

konfekcije za dame

in deklice, bluz,

modnega blaga za

dame in gospode,

parhanta, perila

o vratnikov, manšet,

kračat, modercev,

preprog, zastorov,

šerp, žepnih robcev.

Velika izbira tapestrie, pe-luche in linoleum preprog v vseh velikostih.

1356 3-1

Čelo znižane cene!

HERBABNY-jev

apneno-železni sirup

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja sluz. upokojuje kašelj, pomajnuje pôt, daje slast do jesti, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Zelezo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforo-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenici 1 gid. 25 kr. = 2 K 50 h. po pošti 20 kr. = 40 h. več za zaviljanje.

Svarilo!

Pred izdelki pod enakim ali podobnim imenom, ki pa so po sestavi in po učisku vsa različna posnemanja naših izvornih preparatov že 33 let obstoječega podofornastega kislapneno-železnega sirupa svarimo in toraj prosimo, izrecno zahtevati **Herbabny-jev apneno-železni sirup** in gledati na to, če ima vsaka steklenica prislavno uradno vpisano varstveno znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. 141 20-1

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschlager, G. Ficcoli, U. pl. Trakoczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodram, G. Prodram, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breze: G. Eisasser dedič; Sovodenj: F. Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birnbacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hillinger; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Sutna, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Rayasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Crnomelj: F. Hauka; Velikovec: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brdo v Gorici

priloga ggosp. krčmarjem in zasebnikom pravo, pristno **Briskovino** po pravem zmernih cenah.

Razpošilja se v sodčkih od 56 lit. višje ter na željo tudi vzorci.

Obenem priporočamo ljubiteljem sadja tudi **razno sadje.**

1328 8-3

Sedež društva je:

Gorica, ulica Barzellini št. 20.

Nihče

naj ne zamudi, se oglasiti zaradi prevzetja ag-niture jedle najstarejših bank za prodajo postavno dopuščenih državnih in posojilnih srečk na obroke. **Najvišja provizija, predujem, oziroma do- ločena plača.** Ponudbe pod šifro .P. N. 8979 na Haasenstein & Vegler, Dunaj. 11 5 (10-8)

Angelo Aita

v **Dragi pri Igu**

priloga

stavbeno in strešno, navadno, zrezano in skladno (Strangfalz- und Pressziegel)

OPEKO

iz lastne opekarne po najnižji ceni. 801 (6-6)

Trikrat odlikovan s srebrno svetinjo.

Prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom ter občinstvu pri- poročam zajamčeno pristne

čebelno-voščene sveče

Kg. K 4-90.

Za pristnost sveč te vrste jamčim s svoto **2000 K.** Voščene zvitke, sveče za pogrebe, stenje in stekla za večno luč po jako nizki ceni.

Kadilo lacrimae I^a Kg po K 2-40
Kadilo lacrimae II^a " " " 2-
Kadilo granis " " " 1-20

Za obila naročila se toplo priporočam

z velespoštovanjem

J. Kopač, svečar

Gorica, Ulica sv. Antona 7.

1358 1-1

Trikrat odlikovan s srebrno svetinjo.

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI Comp.

Iz lekarne Richter-jeve v Pragi,

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K 1-30, K 1-40 in K 2-— v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri slatem levu v Pragi, Elisabethstrasse 5. 1146 34 8

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9

priljubljen slav. občinstvu in pred. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 36-52-48

Lastni izdelek.

Ceniki franco in brezplačno.

MATTONLEV GIESSHÜBLER

naravna alkalična kislina

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim uspehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,
želodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju elastičnosti do jedi, zgagi itd., ter

katarih v sapilih,
zaslizenju, kašlju in hripavosti. (III.) 17 48

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn,**
želez. postaja, zdravilno kopalnišče pri Karlovih varih

Prospekti zastoj in franco

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah s živilskimi izdelki in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lásnik-u v Ljubljani.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,
v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po 110 95-18

4 1/2 odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,
Telefon števil. 57.

Katoliška Tiskarna

priljubljen raznovrsten vizitnice po nizki ceni

Za samostojno vodstvo

mlina

na štiri tečaje in žage na Kranjskem se sprejme čvrst veščak. 1330 2-2

Več je izvedeti v tovarni G. Tönnies v Ljubljani.

Božična in novoletna darila.

Do vrhunca dognane vse zunanje trdke prekašajoče cene!

Kupujte in naročite le pri domači trdki in bodite prepričani, da boljše in ceneje kupite, in se izognite vsega prevarenejšemu.

Priporočam svojo bogato zalogo vsakovrstnih osebno v Švici nakupljenih ur, kakor tudi zlatino in srebrnino.

Nad 20% znižane cene, razvidno iz mojega novo izdanega cenika. Naprimer: Jedna stvar, katere je preje stala zld. 10.—, stane danes le gl. 8.—, torej čudovito po ceni!

Priporočam dalje posebno štenke in salonske ure, z novim jako krásnim bitjem (Thurnschlag).

Vsakovrstne budilke v secesionističnem okviru, za'ogo se nad 6000 vsakovrstnih osebno v Švici nakupljenih žepnih ur, različnih sistemov »Präzisions«. Veliko izbero zlatih in srebrnih možkih verižic najmodernejših fazonov, dolge ženske o-ratne verižice »Lorgnon«, vsakovrstne lepe garniture iz China srebra, dalje namizne oprave, namizno orodje v etui, palice z srebrnimi ročajmi.

Zaloga šivalnih-strojov najboljših izdelkov.

Za vsako blago jamčim ter se priporočam.

Franc Cuden, urar in trgovec zlatine in srebrnice, delničar prve švicarske družbe tovarn ur »Union« v Genovi in Bielu, založnik o. kr. državne dolenske železnice.

Ljubljana, Mestni trg. 1351 9-2

Prosim, zahtevajte novi veliki ilustrirani cenik, pošilja se zastoj in poštne prosto.

! Nove pesmi!

Petero Božičnih za solo, meš. zbor in orglje, zložil Ign. Hladnik op. 44. Cena partituri 1 K 20 h. (Pesmi so v tem slogu kot op. 18.)

Za Marijine družbe je priredil Hladnik 16 izbranih Marijinih pesmi iz op. 15. (Struna moja, Marija skoz življenje i. t. d.) in stahe 20 iztisov le 5 K, eden iztis 1 K.

Dobé se pri skladatelju v Novemestu, v »Katoliški bukvarni« in pri Schwentnerju v Ljubljani. 1326 6-3.

Kdor potuje v Gorlco, priporočá se mu nova kavarna »Central« — Travniku tik cerkve svete Ignacija. Lastnik FILIP PEČENKO, prej hotelier v Pulju. Na razpolago je nad 100 časnikov, kava in likerji najboljši, postrežba točna, čistoba uzgledna, oprema po najnovejših zahtevah, cene kakor v drugih kavarnah. 1158 11

Iekarna Piccoli

„pri Angelu“ — L. 2 (50-48)

Ljubljana * Dunajska cesta

LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah

Železnalo VINO

LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah

Krepča **malokrvne** **nervozne in** **slabotne osebe**

Polliterska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarna r Gabriel Piccoli v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštne povzetju.

Hoteli, kavarne in gostilne, ki so naročene na „Slovenca“:

- Belca** pri Dovjem: Potočnik Fr. gostilna.
- Begunje** nad Cirknico: Boháč Anton, Svigelj Anton, gostilni.
- Bled** Gostilna Wäster.
- Bistrica** pri St. Rupertu: Z. je Anton, gostilna.
- Boh. Belá:** Mužan Valentin, Zupan Iv. in R. pret Jera, gostilne.
- Boh. Bistrica:** Arh Franc in Mencinger J., gostilni.
- Boróvnica:** Fortuna Val. in Kobi Anton, gostilni, Fran Svigelj, gostilna (R. gl. Lebez Ivan, gostilna).
- Brezje** Gorenjsko: Pinžgar Jos. in Gabrijeljčič Ant., gostilni. Lavrenčič Pavl., gostilna „pri Rozmanu“.
- Brod** pod Sm. goro Bitenč Jož, gostilna.
- Celje:** »Narodni dom« (Fr. Lajovic).
- Cirknica** Notr.: Korčič Ivan in Moden Mroslav, gostilni, Anton de Schiava, restavrator.
- Črnivec** pri Radoljci: Kočičjančič Fr., gostilna.
- Črnomelj** Franc Jerman, gostilna.
- Dedendol** pri Višnjgori: Omahen Mih., gostilna.
- Dolenja vas** pri Ribnici: Mrher Ign., gostilna.
- Dunaj:** Café »Goldene Kugel« IV. okraj, Café »Mozarta«, III. okraj, in »Arcaden Café«, I. Universitätstrasse, Carl Zöbels »Café Beethoven«, I. Universitätstrasse II.
- Gorica:** Kavarna Schwarz, Kavarna »Central«.
- Gorje** pri Biedu, Zrime Janez, gostilna. Grosuplje: K. s. s. Fran, gostilna. Or. Otok pri M. s. s. B. Brinš. K. Jakob, gostilna.
- Horjul:** Cepon Janez, gostilna.
- Hrušica** pri Jesenicah: Noč A., gostilna.
- Idrija:** Casino »Idrija«, Kavčič Fran. kavarna, Kos. Josip, gostilna.
- Javornik:** Noč Mihael, gostilna.
- Jesenice**, Gofenj.: Frjan Ivan, restavrator, Vilman Fran, Višnjar Karol, Hrovat Marija, »pri mesarju«, gostilne.
- Kamnik:** Ffiedl Ivan, hotel, Vanossi Jos. kavarna, Pet Zerovnik pri Sokolus.
- Kandija** pri Nov. mestu: Jakšič Jan. in Zorc J., gostilni.
- Kostenjanec:** Zolobaričeva, gostilna.
- Kozarišče** pri Staremtrgu: Pianecki Jan. gostilna.
- Kranj:** Kavarna Jäger in Kreuzberger, Fran Sami in Golob Mat., gostilni. Sajovc Fr. hotel »Nova pošta« Hotel »Stara pošta«.
- Kropa:** M. Jaler, gostilna.
- Ljubljana:** Kavarne: »Austria«, »Europa«, »Valvasor«, »Casino«, »Eggia«, Ivan Lekan, »Mercur«, Jos. Kramar, Ant. Albert, hoteli: »Prislonu«, »Lloyd«, Iv. Grajzar, južni kolodvor; pivarne: Lorbek, Auer, Hafner; gostilne: »Novi svet«, Marije Terezije cesta, »Pri mlinskem kamnu«, Sv. Petra cesta, »Pri zvezdi«, Cesarja Jožefa trg, »Pri roži«, Židovske ulice, »Pri zlati ribi«, Štajalske ulice, »Pri Stefanu«, Franciškanske ulice, »Katoliški dom«, Turjaški trg, »Rekodelski dom«, Komenskega ulice, Delavsko konsumno društvo, Elz. Jurkovič (pri Kolovratju) Pred školjo, »Pri križu«, Rumska cesta, Marija Barborič, Sv. Petra nasip št. 5, Fr. Krvarič (»pri Figovcu«), Dunajska cesta, Mar. Ahlin, Karlovska cesta št. 28, August Zajec, Rimska cesta št. 4, »Pri Kamenčanu«, Karlovska cesta št. 4, gostilna Dachs, Florijanske ulice št. 33, M. Škof, Rečne ulice št. 8, Ivana Susteršič, Sv. Petra cesta št. 15, Ivan Glunkole, Kopljarjeve ulice št. 4, gostilna »pri Jurju«, Poljanska cesta, Lovro Česenovar (»pri starem Tislerju«), Kolodvorske ulice, gostilna Blumauer, Kolodvorske ulice, Andrej Černe, Hilšerjeve ulice št. 14, Jakob Zabukovec, Breg, Josip Boštjančič (»pri Pepetu«), Kolodvor. ulice, Ant. Kocmur, Poljanska cesta št. 9, Jos. Dermastja (»pri Kamnarju«), Vodmat, Zaloška cesta št. 3, Terezija Omejc, Karlovska cesta št. 32, Marija Stele (»pri Balem konjiku«), Poljanska cesta št. 26, Rudolf Teuente, Gradaške ulice št. 10, Ana Cuzak, Poljanska cesta št. 48, »Narodna kavarna«, »Pri avstrijskem čarju«, Rezika Kralj sv. Jakobova trg, Peršin Matija na Rožniku, Kenda Ivan, Ždovska steza 4, Vospernig, Gospodske ulice, Frč Novak, restavrator v »Svicariji«.
- Medvode:** Jerala Alojzij in Zweiner Ivan, gostilni.
- Milno** pri Biedu: Doktorič Marija, gost. Novomesto: Kavarna »Danica«.
- Ortenek:** J. B. Kosler, restavrator.
- Podnart:** Pogačnik Marija, Javor Terezija, gostilni.
- Premškovo p. Kranju:** Jak. Gorjanc in Jakob Dolnar, gostilni.
- Pulj** (Pola): Cafe Miramare.
- Radoljca:** Hirschmann Ign., gostilna.
- Rakek:** Sebenikar Lovro, restavrator, Ludovik Sebar, čel. postar, Ivan Fatur, gostilni.
- Ratoče** Gorenjsko: Ivan Petrič, gostilna.
- Ribnica** Dol.: Lovšin Ivan, kavarna, Podboj Jož, ja žadnik J. Fr. Podboj, Andrej Podboj, And. Peterlin, gostilni.
- Sava** pri Jesenicah: Arh Jan., gostilna.
- Slov. gradec:** Günther Avg., gostilna.
- Smlednik:** Obič Primož, gostilna.
- Sodražica:** Drobnič Jurij, gostilna.
- Stanežice** pri Ljubljani: Josip Teršan, gostilna.
- Stara Loka:** Jelovčan Marija, gostilna.
- Stožice** pri Ljubljani: Pečnik Jan. (»pri Urbanču«), gostilna.
- Struge** pri Dobropolju: Salokar K., gostil.
- Sv. Jakob** v Rožni dolini: Kor. Mikula Jakob, gostilna v »Nar. domu«.
- Sv. Križ p. Litiji:** Fr. Miklavčič, gostilna.
- Škofja Loka:** Hafner Leopold in Hafner J., gostilni, Splichal Fr. kavarna.
- Šturje** pri Ajdovščini: Edivard Cigoj, Stefan Selj in Ivan Stibilj, gostilne.
- Toplice** Dol.: Oskrbništvo toplic.
- Travnik** Dol.: Lavrič Jan., gostilna.
- Trst:** Cafe Commercio, Cafe Fabria.
- Tržič:** Lončar Mat., Ruech K., gostilni.
- Velike Lašče:** Matija Hočevar, gostilna »pri postu«.
- Vipava:** Lavrenčič J., gostilna. Hotel »Adria«.
- Visoko** pri Kranju: Okorn Jan., gostilna.
- Vrhnika:** Dolenc Fr. Jurca Jos. in K. Hočevar Franc, gostilne.
- Zarevnica** p. Cirknici: Marolt J., gost. Zarevnica: Gop M., Svstina A., gostilni.

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.
Fotoplastična umetnostna razstava.
 Odlikovana na vseh svetovnih razstavah.
 Vsak teden druge deželo.

Danes, sobota, 6. dec. zadnjič:
 Drugi zanimivi ciklus
Sijam.

V nedeljo 7. decembra do 13. decembra:

Drugo potovanje skoz
Bosno
 Serajevo, Mostar, Travnik, Doboj in Maglaj itd.
 Najnovejše so ameriški muteskopi.

Pet novih, zabavnih podob.
 5 znamk, ki se vržejo v posamen muteskop 50 vin.
 Odprto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9. ure dopoldne do 9. ure zvečer.

Božično darilo!

1136 19

Razvedrilo starim in mladim so:

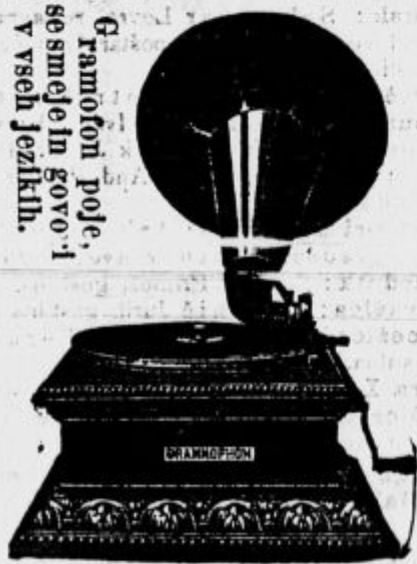
Gramofoni,
 cena od 15 do 125 gl.

Automati,
 ki se sprožijo z 10 h, gostilničarjem velik dobiček.

Prodaja se tudi na obroke.
 Velika zaloga plošč; stare se zamenjajo.
 Zahtevajte moj ilustrovan cenik.

RUDOLF WEBER,

urar, v Ljubljani, Stari trg št. 16

Hrvaška vina

zajamčeno pristna, fina namizna, kakor tudi izvrstne vrste portugalca, traminca, graševine, plemenke, kraljevine itd. priporočila po najnižjih cenah

zadruga samoborskih vinogradarjev v Samoboru.

Zaloga vsakovrstnih gumijevih izdelkov

tehničnih kot kirurških, tako n. pr. cevji za pivo in vino, predpasnikov iz gumija, namiznih pogrinjal iz gumija; dalje so v zalogi pristne ruske galoše, ter sploh vse v to stroko spadajoče stvari.

Dalje zaloga **koles** (bicikljev) in vsakovrstnih jeklenih izdelkov; delavnica za izdelovanje in popraviljanje koles.

Tu se tudi poniklja in pobakruje.

Slavnemu občinstvu zagotavlja točno postrežbo in nizke cene ter se v obilna naročila uljudno priporoča

z odličnim spoštovanjem

Josip Kolar in drug
 Ljubljana, Mestni trg št. 9.

1815 10-5

Družinska pratika

za leto 1903

Naročila na Družinsko pratiko sprejemajo in točno razpošiljajo tvrdke:

Š. Auer-Horenčan, J. Hordik, K. Ničman in V. Petričič, vsi v Ljubljani.

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v Mostu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatino

Most (Brüx) št. 234, Češko.

Dobre rem ure iz nikla gl. 3-75

Prave srebrne rem. ure " 5 80

Pristne srebrne veritice " 1 20

Budilniki iz nikla " 1 95

Moja tvrdka je odlikovana s s. c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100-60

"Katoliška Bukvarna" v Ljubljani priporoča:

Kratek poduk

o sv. zakonu.

Za slov. zaročence in zakonske sestavil

Jan. Zabukovec, župnik.

Cena trdovezani knjigi 70 v, po pošti 10 vinarjev več.

Kongresni trg št. 7.

M. Drenik
 Za božično sezijo!

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materiala. Risarski atelje in predtiskarija. Vsakovrstne reznine in samburna tehnika se na perilo i. t. d. najhitreje izvrše. 1361 6-1

Zunanjim naročilom se točno usreza.

Odprtje pekarije.

Naznanjamo p. n. občinstvu, da smo

1. decembra t. l. otvorili prvo ljubljansko parno pekarno

in kratki važno razpoložimo p. n. odjemalce in tudi druge, da si ogledajo novo pekarno.

S spoštovanjem

prva ljubljanska parna pekarna v Ljubljani, Rimska cesta št. 16.

1349 3-3

ALBUM

lepih in prijetnih slovenskih napevov za cifre. s podloženim besedilom. Izredno uduševalni napevi prirejani so v kolikor mogoče lahkem slogu. Najprikladnejši dar za B-tič in novo leto — Cena knjige s 86 pesmi (140 strani) 5 K. — s 40 pesmi (70 str.) 3 K, s pošto 50 h več. — Pojedini zvezki — Pregled šalje brezplačno Josip Sorg, Dunaj, III. Hauptstrasse 144. 1862 (1-1)

Vozni red

avstrijskih državnih železnico, veljaven od 1. oktobra 1902.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischil, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizenz, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.
- Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto
- Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizenz, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischia, Aussee, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.
- Ob 7. uri 12 minut zjutraj iz Beljaka.
- Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Piznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
- Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Piznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solne grada, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
- 2. " 05 " popoldne
- 6. " 50 " zvečer

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
- 11. " 06 " dopoldne
- 6. " 10 " zvečer

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod: Prilod:

- Ob 7:15 zjutraj Ob 6:34 zjutraj
- " 2:13 popoldne " 12:29 popoldne
- " 6:05 zvečer " 6:59 zvečer.

Vozni red

нове vipavske železnice.

Prvi vlak odhaja iz Gorice zjutraj ob 8.55, iz St. Petra ob 9.08, iz Volčjedrage ob 9.22, iz Prvačine ob 9.30, iz Dornberga ob 9.40, iz Batuj ob 9.50, iz Kamenj ob 10.09, iz Dobravelj ob 10.17, iz Sv. Križa-Ceste ob 10.28 in pride v Ajdovščino ob 10.35. — Drugi vlak odhaja iz Gorice ob 7.15 zvečer, iz St. Petra ob 7.27, iz Volčjedrage ob 7.40, iz Prvačine ob 7.52, iz Dornberga ob 8.06, iz Batuj ob 8.13, iz Kamenj ob 8.26, iz D. bravelj ob 8.34 iz Sv. Križa-Ceste ob 8.41 in pride v Ajdovščino ob 8.50 zvečer.

Iz Ajdovščine odhaja prvi vlak proti Gorici ob 8.05 zjutraj, iz Sv. Križa-Ceste ob 8.15, iz Dobravelj ob 8.21, iz Kamenj ob 8.29, iz Batuj ob 8.43 iz Dornberga ob 8.53, iz Prvačine ob 8.58, iz Volčjedrage ob 9.12, iz St. Petra ob 9.24 in pride v Gorico ob 9.35. — Drugi vlak pa odide iz Ajdovščine ob 4.40 popoldne, iz Sv. Križa-Ceste ob 4.52, iz Dobravelj ob 4.58, iz Kamenj ob 5.06, iz Batuj ob 5.21, iz Dornberga ob 5.34, iz Prvačine ob 5.39, iz Volčjedrage ob 5.54, iz St. Petra ob 6.09 in pride v Gorico ob 6.20 zvečer.

Vlaki vipavske železnice imajo zvezo z onim južne železnice in sicer ima vlak, ki gre iz Gorice proti Ajdovščini ob 8.55 zjutraj, zvezo z onim vlakom, ki prihaja v Gorico z Dunaja preko Gradca, Ljubljane, Trsta, Nabrežine, Crvinjana, Tržiča ob 8.45 zjutraj; oni vlak pa, ki gre ob 7.15 zvečer proti Ajdovščini, ima zvezo z vlakom, ki prihajajo iz zgoraj navedenih krajev v Gorico ob 6.34 zvečer (osebni vlak) in ob 6.56 zvečer iz Trsta (brzovlak). Vlaka, ki prihajata iz Ajdovščine v Gorico, pa imata zvezo z onimi vlakmi južne železnice, ki odhajajo iz Gorice proti Trstu in Dunaju in sicer ima vlak, ki pride iz Ajdovščine ob 6.35 zjutraj zvezo z onim brzovlakom, ki odhaja iz Gorice ob 7 zjutraj; oni vlak pa, ki prihaja iz Ajdovščine v Gorico ob 6.30 zvečer, ima zvezo z onimi vlakmi, ki odhajajo iz Gorice v gor. omenjeno želez.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priloga:
Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavlil Ant. Vetrnik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.
Drugi zvezek: poglavje o upanju in molitvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih. Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.
Tretji zvezek: o milosti in zakramentih. Broširano 2 K 70 h, s pošto 30 h več.

Za šolska darila

priloga:
Katoliška Bukvarna v Ljubljani
 naslednje povesti za mladino:
 „Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami.
 „Marijina otroka“ — s podobami.
 „Maron, krščanski deček z Libanona“ — s podobami.
 Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših vezih po raznih cenah.

586 50-48

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lité železine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovođe, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ **Tomaževa žlindra, najboljša umetno gnojilo.** ☛

* **Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.** *

Postrežba točna.

Gene nizke.

Jamčeno pristno:

slivovka, tropinovec, brinovec, ja-maika rum, in stare dobro Vermout vino za bolje na želodec 1316 3-3

priporočata po nizkih cenah

Schmidt & Jurjovec

špecerijska trgovina v Ljubljani
 Turjaški trg, Katoliški dom.

☛ Na zahtevanje se pismeno jamčuje.

St. 41.520

Razglas

1343 3-3

Odbinski svet ljubljanski sklenil je v svoji izredni javni seji dne 25. t. m. izreči se, da je glede na živahni promet, ki se je — odkar je novo justično poslopje izročeno svo-iemu namenu — razvil po Miklošičevi cesti in po Frančiškanskih ulicah na javno korist, da se ta cesta in te ulice ob zemljišču dr. Vinka Gregorića že sedaj razširite na projekto-vano širino.

To se z ozirom na določbe § 8 stavb. reda za deželno stolno mesto Ljubljano daje javno na znanje.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
 dne 27. novembra 1902.

Najizvrstnejše in najboljše

tamburice

izdeluje in razpošilja

prva siseška tvornica tamburic

J. Stjepušin,

Sisek (Hrvatsko).

Odlukovana na pariški iz-ložbi l. 1900, ter na milan-ski izložbi l. 1896.

Zraven tamburic in skladb za tamburice prodaja razna glasbila kakor:

gosle, citre, kitare, man-doline, harmo-nike, okarine

itd., za koje se pošlje poseben cenik s slikami.

Veliki ilustrirani cenik se pošlje vsakemu 1319 6-2 franko in zastoj.

Gospodična

izveščana v trgovini, že starejša, želi vstopiti kot prodajalka. Pripravljena bi bila tudi na račun vzeti kako manjšo gostilno.

Ponudbe se prosi na naslov: **M. M.** poste restante Ljubljana. 1331 2-2

Kako si je mogoče špeciélno letos pripraviti vesele božične praznike?

1336 2

To **važno vprašanje je rešeno** za vsakoga, kdor ne meče denarja za božična darila, marveč si ga hrani z nakupom pri **največji božični prodaji**, ki se prične dné 1. decembra 1902 v **manufaktorni prodajalni „pri Amerikancu“**

v Ljubljani, le Stari trg št. 1 (prej Dettler).

Da se s tem ne pretirava, bo uvidel vsak, ki ve, da se prodaja v konkurzu se nahajajoče blago do 30% pod prejšnjo nakupno ceno, n. pr.

Lepo umerjeno bombaž. flanel. krilo, 6 m., že od 96 kr. dalje
 Dobro „ polvolnel. „ „ 6 „ „ „ 1.20 gld. „
 Dobra srajca za gospode iz šifona „ „ 78 kr. „
 Dober četvernat ovratnik (elegant) „ „ 07 „ „

Prodajajo se pa tudi najfinejše tu- in inozemske vrste modnega blaga, žvilene šerpe in robci, in to le sveže blago, ker je iz dveh zadnjih sezon.

Dr. Viljem Schweitzer

naznanja, da je otvoril dné 1. oktobra 1902

svojo odvetniško pisarno

v Ljubljani na Kongresnem trgu šte. 19
poleg nunske cerkve in „Vzajemnega podpornega
društva“.

1126 16

Predtiskarija.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsako-
vrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter
raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.
Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih
uvezujejo na vsakršno blago. 19 51

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Sukneno blago

= za moške obleke =

v največji izberi po najnižji ceni priporoča

R. Miklauc Ljubljana, Špitalske ulice šte. 5.

Tvrška streže nad 500 gg. krojačev in
razpošilja blago po Kranjskem, Koroškem,
Štajerskem, Primorskem, v Istrijo, Ti-
rolsko, Hrvaško, Ogrsko in Solnogra-
ško. To je lahko dokaz, da je zaloga velika
in cene ugodne. 1817 6-5

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevezma
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo tvrško ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štév in potujočih agentov.

Zagotavljajo hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 691 53-26

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Stanje vlog 30. junija 1902:
blizu 9 milijonov kron.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet v letu 1901:
čez 23 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme
obrestuje po **4 K 50 h** na leto. vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih

Stanje vlog 30. junija 1902: 8,818.060 K 70 h. Denarni promet v 1. 1901: 23,559.611 K 20 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. julija 1902.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah. **Anton Belec,** posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar,** župnik pri D. M. v Polju. **Ivan Kregar,** načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. **Frančišek Leskovic,** zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“

Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani. **Greg. Šlibar,** župnik na Rudniku. **Dr. Aleš Ušenčnik,** profesor bogoslovja v Ljubljani. 1236 6

Nakup in prodaja
vseh vrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 133